

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Agroturismus v Ústeckém kraji

Agrotourism in the Usti Region

Mariya Vesela

Cheb 2017

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Mariya VESELA**
Osobní číslo: **K13B0437P**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management obchodních činností**
Název tématu: **Agroturismus v Ústeckém kraji**
Zadávající katedra: **Katedra marketingu, obchodu a služeb**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Na základě studia literárních zdrojů představte charakter venkovského cestovního ruchu a vymezte vybraný region.
2. Proveďte analýzu současné nabídky služeb agroturismu v daném regionu.
3. Zhodnoťte současný stav agroturismu v regionu na základě výsledku provedených analýz.
4. Navrhněte opatření na podporu konkrétních podnikatelských subjektů.

Rozsah grafických prací:

Rozsah kvalifikační práce: 40 - 60 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- PÁSKOVÁ, Martina, ZELENKA, Josef. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Česká republika: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. ISBN 80-239-0152-4.
- POUROVÁ, Marie. *Agroturistika*. 1.vydání. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta ve vydavatelství Credit, 2002. ISBN 80-213-0965-2.
- RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch - soubor studijních materiálů*. 3. vydání. Ostrava: Key Publishing, 2009. ISBN 978-80-7418-028-6.
- STRÍBRNÁ, Marie. *Venkovská turistika a agroturistika*. 1. vydání. Praha: Profi Press, 2005. ISBN 80-867-2614-2.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Petr Janeček

Katedra marketingu, obchodu a služeb

Datum zadání bakalářské práce:

13. června 2016

Termín odevzdání bakalářské práce:

24. dubna 2017

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Ing. Jan Tlušťhof, Ph.D.
vedoucí katedry

V Chebu dne 13. června 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Agroturismus v Ústeckém kraji“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v přiložené bibliografii.

V Chebu dne

.....

podpis autora

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucímu bakalářské práce Ing. Petrovi Janečkovi za odborné vedení, ochotu a cenné rady při zpracování této bakalářské práce.

Dále bych také chtěla poděkovat paní Janě Horové za poskytnuté informace a ochotu spolupracovat. V neposlední řadě bych ráda poděkovala všem lidem, kteří vyplnili dotazník při zjišťování zájmu českých občanů o agroturismus.

Obsah

Úvod	7
1 Cestovní ruch.....	9
1.1 Vymezení pojmu cestovní ruch	9
1.2 Vlivy cestovního ruchu na životní prostředí	10
1.2.1 Pozitivní vlivy na životní prostředí.....	10
1.2.2 Negativní vlivy na životní prostředí	11
1.3 Ekologicky šetrné formy cestovního ruchu	13
1.4 Venkovský cestovní ruch	14
1.4.1 Ekoturismus	17
1.4.2 Agroturismus	18
1.4.3 Ekoagroturismus	20
1.4.4 Chataření a chalupaření	20
1.5 Pozitivní a negativní dopady agroturismu	21
1.5.1 Pozitivní dopady agroturismu.....	21
1.5.2 Negativní dopady agroturismu.....	22
2 Ústecký kraj.....	24
2.1 Charakteristika kraje.....	24
2.2 České Švýcarsko.....	26
2.3 České středohoří	27
2.4 Krušné hory	27
2.5 Dolní Poohří	28
3 Analýza agroturistických služeb v kraji	29
3.1 Vyhodnocení analýzy.....	29
4 Ekofarma Babiny	31
4.1 Charakteristika ekofarmy	31
4.2 Přehled chovu hospodářských zvířat	33

4.3	SWOT analýza.....	35
4.4	Dotazníkové šetření	36
5	Pohled provozovatelů na agroturismus	45
5.1	Pozitiva agroturismu dle provozovatelů	45
5.2	Negativa agroturismu dle provozovatelů.....	46
6	Shrnutí a návrhy na zlepšení	48
6.1	Zvýšení propagace.....	48
6.2	Projekt farmářské ovocné bedýnky	50
	Závěr	51
	Seznam obrázků	52
	Seznam tabulek	53
	Seznam zkratk	54
	Seznam použité literatury	55
	Seznam příloh	60

Úvod

Cestovní ruch je obor s dlouholetou tradicí, která se rozvíjí společně s vývojem společnosti. Vzhledem ke stále se zrychlujícímu životnímu tempu se stal cestovní ruch částí každého z nás. Má velké ekonomické přínosy, podílí se na tvorbě HDP, nabízí nová pracovní místa a ve většině případů také přispívá k rozvoji regionů.

Tato bakalářská práce se zabývá agroturismem v Ústeckém kraji. Jedná se o specifickou formu venkovského cestovního ruchu a významnou podnikatelskou činnost, která je pro venkov potenciálním zdrojem příjmů a nových pracovních příležitostí. Agroturismus respektuje přírodní a životní prostředí, přispívá k trendu „návratu člověka k přírodě“, nepřináší téměř žádná ekologická rizika, umožňuje objevovat místní tradice a popularizuje je navenek. V naší zemi se tato forma cestovního ruchu stále více rozvíjí a je pro české turisty neobvyklým produktem na trhu cestovního ruchu. Pro účel této práce byl vybrán Ústecký kraj. Byl zvolen, protože má velmi příznivé podmínky pro rozvoj agroturismu. Venkovské oblasti tohoto kraje disponují přírodním i kulturně – historickým potenciálem.

Cílem této práce je provedení analýzy agroturistických služeb v Ústeckém kraji. Dílčím cílem je detailní analýza vybraného provozovatele agroturismu, která poslouží jako motivace ke změnám či zlepšením, aby jeho služby cestovního ruchu byly lépe využívány. Dílčí cíle obsahují zpracování návrhů na podporu zvoleného podnikatelského subjektů.

Bakalářská práce se skládá z úvodu, teoretické části, praktické části a závěru. První dvě kapitoly zahrnují teoretickou část vypracovanou převážně ze současné odborné literatury a elektronických informačních zdrojů souvisejících s tématem práce. V této části je definován pojem cestovní ruch, jeho pozitivní a negativní vlivy na životní prostředí. Dále je poukázáno na ekologicky šetrné formy cestovního ruchu. Následuje venkovský cestovní ruch a jeho formy, mezi které patří ekoturismus, agroturismus, ekoagroturismus a chataření a chalupaření. Kapitulu uzavírají pozitivní a negativní dopady agroturismu.

Praktická část začíná představením Ústeckého kraje a jeho turistických regionů. Pozornost je věnována nejdůležitějším přírodním atraktivitám, kterými jednotlivé oblasti disponují. Třetí kapitola se věnuje analýze agroturistických služeb v Ústeckém kraji. Zde jsou zhodnoceny všechny provozovny, které jsou k nalezení v příloze. Další kapitola představuje ekofarmu Babiny, která byla zvolena ke zpracování z důvodu

strávení dovolené autorky na této ekofarmě. V rámci uskutečnění pobytu na ekofarmě bylo možné lépe nahlédnout do její činnosti. Součástí této kapitoly je také dotazníkové šetření zabývající se povědomím mladých lidí o agroturismu. Pátá kapitola se zabývá pozitivními a negativními stránkami agroturismu dle jejich provozovatelů. Poslední šestá kapitola obsahuje doporučení pro vybraný subjekt, které by měly vést ke zlepšení provozu tohoto subjektu.

Práce byla zpracována za pomoci zdrojů uvedených v seznamu použité literatury, praktická část vychází převážně z interních informací ekofarmy, které poskytla paní Jana Horová při osobních rozhovorech.

Teoretická část

1 Cestovní ruch

1.1 Vymezení pojmu cestovní ruch

Téma bakalářské práce souvisí s cestovním ruchem, proto bude nejdříve vysvětleno, co znamená pojem cestovní ruch. Cestovní ruch, označovaný také jako turismus, přichází v současné době do stále většího povědomí, každý člověk si však pod definicí turismu vybaví něco jiného.

CR je **mnohostranným odvětvím**, které zahrnuje řadu služeb jako zařízení poskytující ubytování a stravování, další infrastrukturu CR, služby CK, průvodcovské služby, turistický informační systém apod. (Pourová, 2002) CR tvoří nesmírně široký komplex činnosti a účastní se na něm celá řada subjektů. Jeho cílem je umožnit, organizovat a zpříjemnit lidem cestování. Hlavním subjektem je cestující občan, k jehož uspokojení potřeb se vytvořila celá řada profesí a podnikatelských subjektů. (CzechTourism, 2005-2016)

Za jednu z nejpoužívanějších a nejvýstižnějších definic se v současné době pokládá definice Světové organizace cestovního ruchu (WTO), kterou také uvádí Pasková a Zelenka (2012): *„Za cestovní ruch se považuje činnost osoby, cestující na přechodnou dobu (u mezinárodního cestovního ruchu maximálně jeden rok, u domácího šest měsíců) do místa mimo své trvalé bydliště, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávat výdělečnou činnost v navštíveném místě (trvalý či přechodný pracovní poměr). Může se však jednat o služební, obchodní či jinak pracovní motivovanou cestu, jejíž zdroj úhrady vyplývá z pracovního poměru u zaměstnavatele v místě bydliště nebo v místě sídla firmy.“*

Zjednodušená definice podle Jakubíkové (2009, str. 18) označuje CR jako *„pohyb lidí mimo jejich vlastní prostředí do míst, která jsou vzdálena od místa jejich bydliště, za různými účely, vyjma migrace a výkonu normální denní práce.“*

Mathieson a Wall (2006) charakterizují také CR jako „složené odvětví“ začínající primárními vstupy (půda, práce, kapitál), pokračující transformací na „meziprodukty“ (materiálně technická základna CR), dále vytvořením přechodných výstupů (prohlídky s průvodcem, kulturní akce, festivaly apod.) až po konečnou spotřebu turistů se závěrečným výstupem - zážitky.

Z výše uvedených definic vyplývá, že se CR uskutečňuje mimo trvalé bydliště a ve volném čase, který představuje jednu ze základních podmínek vzniku a rozvoje CR. Turismus zaujímá důležitou pozici v rozvoji většiny evropských zemí i českých krajů. Díky rozvoji CR dochází i k rozvoji místního CR, který přispívá k vytváření či udržování pracovních příležitostí i v méně osídlených oblastech a nedochází tak k průmyslovému, zemědělskému a venkovskému úpadku.

Mezi **společenské funkce** CR patří: podíl na univerzálním rozvoji osobnosti; umožňuje obnovu duševních a fyzických sil; slouží k funkčnímu využití volného času; pomáhá vytvářet nový životný styl – přenosem zvyků z jiných zemí; motivuje k získávání a zlepšování jazykových znalostí; napomáhá k vzájemnému poznání a porozumění mezi lidmi. (CzechTourism, 2005-2016)

1.2 Vlivy cestovního ruchu na životní prostředí

Nárůst CR v určité oblasti s sebou přináší řadu vlivů, které působí na životní prostředí. Nástroje CR mohou pozitivně přispět k ochraně a zlepšení životního prostředí, nicméně v současné době převažuje spíše negativní charakter. Životní prostředí (ve vztahu k CR) ovlivňuje především stupeň rozvoje CR a počet turistů. Závisí také na typu prostředí, které je vlivům CR vystaveno a na druhu aktivit a činností, které jsou na daném území realizovány. (Mourek, 2002) Působení CR na životní prostředí může do značné míry ovlivnit stupeň řízení a plánování CR v dané oblasti.

1.2.1 Pozitivní vlivy na životní prostředí

CR nelze provádět bez odpovědnosti k životnímu prostředí, protože tak může dojít ke zničení toho, co turisty přitahuje a na čem CR závisí. Pokud je však provozován správným způsobem, může naopak životní prostředí, přírodu i život v ní zlepšit nebo přinejmenším zachovat.

Mezi pozitivní vlivy patří zachování a ochrana významných přírodních zdrojů. Ochrana přírody je zabezpečována v podobě národních parků, CHKO, přírodních rezervací a jiných maloplošných chráněných území. Kladný je neustálý růst počtu těchto území. Dalším pozitivním vlivem je ochrana kulturně-historických památek, s cílem využít jich jako důležité atraktivy CR. Příkladem jsou skanzeny lidové architektury nebo muzea lidových staveb. Další formou ochrany památek může být jejich zapsání v Seznamu světového dědictví UNESCO.

CR působí jako pobídka a finanční zdroj k opravě a obnově historických budov a také

napomáhá k tvorbě lepší infrastruktury, která může přispět k větší ochraně životního prostředí. V poslední době mnoho podnikatelských subjektů (hotely, restaurace) používají technologické postupy a techniky zaměřené na ochranu životního prostředí.

CR také způsobuje růst kulturní identity u návštěvníků i místních obyvatel, jejich schopnosti ocenit přírodní a kulturněhistorické hodnoty krajiny. Prostřednictvím účasti na CR může dojít k rozvoji osobnosti návštěvníků, ke zvýšení jejich sociálně-kulturního rozhledu a životní úrovně. (Mathieson & Wall, 2006)

Vytváření nových pracovních míst na venkově, v souvislosti s rozvojem alternativních forem CR, pomáhá řešit problémy urbanizace. (Mourek, 2002)

CR je ve světě považován za odvětví, které přináší významné multiplikační efekty. Mnohdy je pokládán za nejvýznamnější odvětví, ve kterém vzniká nejvíce pracovních příležitostí. Kromě zaměstnanosti se podílí na tvorbě HDP, kladně ovlivňuje platební bilanci státu, tvoří příjmy státního rozpočtu, ovlivňuje příjmy místních rozpočtů a podporuje investiční aktivity.

1.2.2 Negativní vlivy na životní prostředí

S negativními dopady na životní prostředí se setkáváme téměř ve všech oblastech, kde je nadměrná koncentrace turistů. CR, v případě že není limitován ani kontrolován, způsobuje mnohé negativní dopady na rozvoj území a přispívá k poškození životního prostředí. Negativní vlivy CR se projevují ve znečišťování všech složek životního prostředí, tedy především vody, ovzduší a půdy.

Znečištění vody a vodních zdrojů

Voda je jednou ze složek životního prostředí, u které se projevují vlivy CR. Voda (pitná nebo užitková) je základním předpokladem existence turistických a rekreačních středisek.

CR vede ke znečišťování povrchových i podzemních vod prostřednictvím provozu turistických zařízení, ale i aktivit samotných návštěvníků. Především v místech vysoké koncentrace turistů nebo v místech s nedostatečnou materiálně technickou základnou, například v chatových osadách a kempech, kde často bývá nedostatek hygienických zařízení. (Pásková & Zelenka, 2007)

CR využívá vodní plochy, vodní toky, moře i zdroje podzemních vod, což způsobuje mnoho přímých i nepřímých dopadů na vodní zdroje. Mnohé aktivity vedou k přímým dopadům na vodní živočichy – jejich usmrcování (např. při jízdě na motorových člunech či vodních skútrech) a rušení v jejich přirozeném vývoji. Typickým dopadem

CR je vysoká spotřeba vody v ubytovacích zařízeních, v bazénech či při zasněžování sněhovými děly, což může negativně ovlivnit kultivaci krajiny, především tradiční zemědělství. (Pásková & Zelenka, 2007)

Znečištění ovzduší

Čisté ovzduší je dalším z důležitých předpokladů turistické nabídky. CR je zdrojem emisí přímo (silniční a letecká doprava) i nepřímo. Emise vznikají hlavně při výstavbě a provozu turistických zařízení a při provozu dopravních prostředků. K zátěži ovzduší ve vztahu k turistickým aktivitám dochází zejména při dopravě do místa pobytu. Především silniční doprava zatěžuje životní prostředí výfukovými plyny a má vysoké nároky na dopravní infrastrukturu. K základním zatěžujícím faktorům patří emise oxidu uhličitého (CO₂). Doprava rovněž způsobuje zvyšování hluku, záběr půdy, ohrožení fauny a flóry a je energeticky náročná. Emise také vznikají při užití sportovních potřeb i topením v turistických zařízeních. (Kozel, 2006)

Krajina a půda

Krajina zahrnuje půdu, faunu, flóru, horstvo i vodstvo. Půda je proto neodmyslitelnou složkou krajiny. (Mourek, 2002) K nejvýznamnějším vlivům CR na krajinu patří zábor půdy pro výstavbu hotelů a rekreačních zařízení. Výstavba spolu se sportovními a turistickými aktivitami způsobuje poškozování a erozi půdy. Eroze se projevuje v podobě obrušování povrchu památek (chůze, dotyky), prohlubování a zavádění paralelních cest v přírodních oblastech. Toto poškozování může být ještě větší, nedrží-li se turisté na vyznačených trasách.

K dalším vlivům patří přeměna půdy na zpevněné plochy, zastavěné plochy a umělé ekosystémy (golfová hřiště patří k těm největším), snižování její kvality a s tím spojené snižování kvality podzemních vod (např. sešlap, zhutňování, zasolování), odstraňování půdy erozí. Půda se během turistických sezon na mnoha místech stává smetištěm pro odpady od turistů. (Pásková & Zelenka, 2007)

Ostatní negativní dopady

Podle Kučerové (1999) CR může vyvolat tlak na místní zdroje energie, potravin, vody a dalších komodit, který může způsobit jejich nedostatek v dané oblasti. CR s sebou přináší i záměrné poškozování přírodních hodnot, například v podobě nápisů či grafitů na skalních a jiných přírodních útvarech, poškozování či sběr vzácných živočišných a rostlinných druhů, nerostů či hornin. Dále turisté mohou vytvářet trh pro prostituci, příležitost pro kriminalitu a distribuci drog. CR také posiluje proces rozpínání sídel,

narušuje původní sídelní strukturu. Turistickým efektem je změna využití krajiny ve prospěch CR, jehož radikálním projevem je vznik turistických ghett (se zastavěnými plochami, parky atd.), částí sídel určených jen návštěvníkům. (Pásková & Zelenka, 2007)

1.3 Ekologicky šetrné formy cestovního ruchu

Šetrné formy CR představují takový rozvoj CR, který nenarušuje životní prostředí. V zahraniční literatuře se lze setkat také s pojmy, jako jsou „**zelený cestovní ruch**“, který představuje aktivní formy CR ve volné přírodě a v mírně osídlených oblastech, respektující a chránící přírodu, nebo s pojmem „**alternativní cestovní ruch**“, který zdůrazňuje rozdíl mezi CR v malých skupinách, respektuje potřeby a zvyky místních obyvatel, oproti masovému CR s jeho negativními vlivy na sociální a kulturní prostředí a na životní prostředí obecně. Tento druh CR probíhá většinou na venkově, a proto se často hovoří o „**venkovském cestovním ruchu**“. Jde o velmi atraktivní a zároveň zdravý způsob trávení volného času. (Kolektiv autorů, Katedra CR VŠE Praha, 2007)

Mezi šetrné formy CR patří především agroturismus, ekoturismus, ekoagroturismus, v rámci venkovského CR také chataření a chalupaření. V širším pojetí je do této oblasti CR řazen cykloturismus, hipoturismus, putování podél tematických tras s nabídkou historických, kulturních i technických památek.

Šetrné formy CR, které zachovávají původní hodnoty přírodního prostředí, přispívají k udržitelnému rozvoji CR. Podle UNWTO **udržitelný rozvoj CR** uspokojuje potřeby současných návštěvníků a destinací a současně zvyšuje tyto možnosti do budoucna. Produkty udržitelného CR jsou produkty, které fungují v souladu s místním životním prostředím, společností a kulturou tak, aby z nich životní prostředí, společnost a kultura měly užitek. (Kotíková, 2013)

Světová turistická organizace udržitelný CR definuje jako CR, který plně zohledňuje jeho současný i budoucí ekonomický, sociální a environmentální dopad. Zabývá se řešením potřeb návštěvníků, průmyslem, obchodem, životním prostředím i místními hostitelskými komunitami. (Sustainable development of tourism, 2005)

Definice a pohledů na problematiku udržitelnosti CR existuje celá řada. Obecně lze říci, že udržitelný rozvoj CR je manažerský přístup, který se snaží o optimální využití stávajících zdrojů, při zachování ekonomické, environmentální a sociální vyváženosti, která by měla zabezpečit pozitivní přínosy pro všechny účastníky CR a přispět k aktivnější ochraně životního prostředí, jako primární složky pro rozvoj CR.

1.4 Venkovský cestovní ruch

Venkovský CR představuje souborné označení pro druh CR s vícedenním pobytem a s rekreačními aktivitami na venkově. Jedná se například o pěší turistiku, jízdu na kole či na koni, pozorování domácích zvířat a péče o ně, konzumace potravin vyprodukovaných na farmě. Jeho rozvoj souvisí s rozvojem venkova, budováním turistických tras a cyklostezek, s rozvojem farem a alternativního zemědělství. Zahrnuje různé formy šetrného CR, jako je agroturismus, ekoturismus, ekoagroturismus a také chataření a chalupaření. (Kolektiv autorů, Katedra CR VŠE Praha, 2007)

Pásková a Zelenka (2012) definují venkovský CR jako „*souborové označení pro druh CR s vícedenním pobytem a s rekreačními aktivitami na venkově (procházky, pěší turistika, jízda na kole) s ubytováním v soukromí nebo v menších hromadných ubytovacích zařízeních.*“ Hlavním motivem, proč je venkovský CR populární, je dovolená s čistějším ovzduším, méně hluku, lepší životní prostředí, zvyky a folklor. Venkovský CR umožňuje návštěvníkům návrat k přírodě, mohou se zapojit do činností, které jsou typické na venkově a žít ve staveních na venkově. (Orieška, 2010)

To, že venkovský CR není žádným novým pojmem v oblasti CR, potvrzuje i Marie Stříbrná (2005), která ve své publikaci uvádí, že: „*zájem o rekreaci na venkově se objevil již v devatenáctém století jako reakce na stres a špínu rodících se průmyslových měst a aglomerací.*“ Oproti jiným formám CR se venkovský CR začal rozvíjet později (zhruba od 70. let 20. století), jelikož venkov byl dlouhodobě považován za chudé a neatraktivní prostředí. Jeho rozvoj způsobil zejména celosvětový návrat k přírodě a rozvoj soukromého automobilismu a pronájmu aut, který turistům umožnil vysvobodit se z velkých středisek a dostat se do skutečně malých měst a vesnic v oblastech ležících na periferiích dopravních sítí. (Stříbrná, 2005) Hlavní rozdíly mezi venkovským CR a CR ve městech jsou znázorněny v tabulce č.1.

Tab. č. 1: Protikladné rysy městského turismu a letovisek a venkovského turismu

CR ve městech nebo v letoviscích	Venkovský turismus
Málo otevřeného prostoru	Hodně otevřeného prostoru
Husté osídlení	Řídké osídlení
Prostředí tvořené stavbami	Přírodní prostředí
Velké podniky	Malé podniky
Žádné zapojení zemědělství či lesnictví	Určité zapojení zemědělství či lesnictví
Pracovníci mohou bydlet daleko od pracoviště	Pracovníci bydlí často blízko pracoviště
Vliv sezónních činitelů je vzácný	Vliv sezónních činitelů je častý
Profesionální řízení	Neprofesionální řízení
Velký počet návštěvníků a turistů	Málo návštěvníků a turistů
Kosmopolitní atmosféra	Lokální atmosféra
Mnoho moderních budov	Mnoho starších budov
Etika rozvoje nebo růstu	Etika konzervatismu a limitování růstu
Obecný dopad	Specializovaný dopad
Rozsáhlý marketing	Zúžený marketing

Zdroj: Stříbrná, 2005

Venkovský CR má nejen řadu přínosů, ale i zvláštností, mezi které patří:

- Menší nároky na infrastrukturu (ubytování s menší kapacitou má menší nároky na infrastrukturu než masový CR)
- Rozložené zatížení destinace (ubytovací zařízení s menší kapacitou)
- Vysoký stupeň ekonomické udržitelnosti (peníze, které turisté utratí na venkově, plynou přímo provozovatelům ubytovacích a stravovacích zařízení)
- Opakované rekreační pobyty (jde o stálý pobyt, který přispívá ke zvyšování obratu místních podnikatelů a spotřebovávání místních služeb).

(Ryglová, Burian & Vajčnerová, 2011)

V ČR existuje mnoho organizací, jejichž cílem je rozvoj venkova, zemědělství i venkovského turismu. Jednou z těchto organizací je **Svaz venkovské turistiky**, který byl založen v roce 1997. Jedná se o dobrovolné, nepolitické, profesní sdružení podnikatelů ve venkovském CR a dalších příznivců. Svaz se zaměřuje zejména na oživení venkova, a to jak po stránce kulturní a společenské tak i po stránce ekonomické.

Dalším cílem je údržba venkovské krajiny, obnova tradic na venkově a v neposlední řadě i stabilizace osídlení venkova. Jeho součástí zasahuje do Hospodářské komory ČR a stal se také členem Eurogites (European Federation of Farm- and Village Tourism), což je mezinárodní organizace venkovského turismu, která hájí zájmy podnikatelů v tomto oboru. (County holidays in Europe, 2015)

Obr. č. 1: Logo Svazu venkovské turistiky

Zdroj: Svaz venkovské turistiky, 2012

Svaz venkovské turistiky vytvořil projekt **Prázdniny na venkově** – oficiální turistický produkt ČR, podporovaný Českou centrálou CR (agenturou Czech Tourism). „Prázdniny na venkově“ jsou motivační a kvalifikační program pro podnikatele ve venkovském turismu a agroturismu a zároveň produktem venkovského CR zaměřeným především na individuální cestovatele. Web Prázdniny na venkově funguje od roku 2012, kde si zájemci o dovolenou mohou vyhledat farmu, penzion, jezdecký klub, ale i poskytovatele regionálních výrobků a řemeslníky. Nabídka programu je průběžně doplňována a aktualizována s přibývajícím počtem nových ubytovatelů. Tento svaz také zajišťuje systém hodnocení kvality ubytování na venkově. Jednotlivé třídy jsou definovány počtem hvězdiček.

Obr. č. 2: Logo projektu Prázdniny na venkově

Zdroj: Prázdniny na venkově, 2016

Svaz venkovské turistiky úzce spolupracuje s **ECEAT** (European Center for Ecology and Tourism). Je to organizace založena na udržitelném (šetrném) CR. Vznikla v roce

1993 v Nizozemí jako nástroj financovaný nizozemskou vládou v Maďarsku, Polsku a ČR. O rok později v roce 1994 byla založena Nadace ECEAT v ČR (nyní občanské sdružení), člen ECEAT – INTERNATIONAL. Sdružení se zabývá následujícími úkoly: provozování systému hodnocení „eko“ kvality ubytovacích služeb (ECEAT QUALITY LABEL), poskytování poradenství (ECEAT EXPERTISE), rozvíjení nových produktů a projektů (Centrum zelených vědomostí, vzdělávací programy, projekt Stezky dědictví). (ECEAT, 2008)

Obr. č. 3: Logo ECEAT

Zdroj: ECEAT, 2008

1.4.1 Ekoturismus

Jak již bylo řečeno, ekoturismus patří do oblasti „zeleného“ CR, tzn. šetrný přístup ke krajině a jejím obyvatelům. Ekoturismus je jeden z nejrychleji rostoucích sektorů turismu. Je propagován jako přátelský vůči životnímu prostředí, což již samo o sobě spadá pod oblast „zeleného“ CR.

Pojem ekoturismus nemá jednotnou a jasnou definici, s tímto pojmem pracují desítky vědců a snaží se ho objasnit. V odborné literatuře, tak i na internetu je nepřehledné množství definic. Podle UNWTO je ekoturismus definován jako turismus založený na přírodě (hlavní motivací turistů je pozorování a obdivování přírody), která v sobě obsahuje také prvky vzdělávací a interpretační. Obecně ji organizují malí, vysoce specializovaní touroperátoři ve spolupráci s destinačními partnery, což jsou většinou opět malé místní podniky. Ekoturismus podporuje přírodní území, hostitelské komunity a orgány pečující o ochranu přírody, poskytuje místní komunitě alternativní pracovní místa a příležitosti k výdělku a zvyšuje povědomí o potřebě chránit přírodní a kulturní hodnoty. (Ryglová, 2009)

Mezi typické ekoturistické aktivity patří pěší turismus, fotografování, pozorování volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, jízda na kajaku, účast na kulturních akcích,

cykloturismus, dílny hlubinné ekologie, survival, pozorování ptactva. (Pásková & Zelenka, 2012)

V ekoturismu jde o sjednocení ochrany přírody, komunit a udržitelného cestování. To znamená, že ti, kteří se chtějí podílet na programu ekoturismu, by se měli řídit následujícími pravidly:

- minimalizovat dopad CR na životní prostředí,
- zvýšit povědomí a respekt k životnímu prostředí a kultuře,
- poskytovat pozitivní zážitky jak pro návštěvníky tak i hostitele,
- poskytovat přímé finanční výhody pro ochranu přírody,
- poskytovat finanční výhody pro místní obyvatelé,
- zlepšit pochopení politického, sociálního a environmentálního zázemí lidí z různých zemí. (The International ecotourism society, 1990-2014)

1.4.2 Agroturismus

Agroturismus je moderní produkt CR, ohleduplný k přírodě a umožňující rozvoj podnikání na venkově. Přínosem je přivýdělek zemědělců, bezprostřední kontakt návštěvníků s přírodou, provozním prostředím farmáře a širokou nabídkou doprovodných aktivit spjatých s venkovem, přírodou, kulturou, folklorem i s možností seznámit se s místními produkty a ochutnat potraviny přímo z farmy. Tato forma rekreace je vyhledávána zejména rodinami s dětmi, kterým nabízí atraktivní program a vyžití v domácím prostředí.

Agroturismus je specifickou formou venkovského CR, která vedle bezprostředního využívání přírody a krajiny venkova je charakteristická přímým vztahem k zemědělským pracím nebo usedlostem se zemědělskou funkcí. Je provozován podnikateli v zemědělské prvovýrobě a slouží jim jako hlavní nebo další zdroj k udržení nebo rozšíření hlavního podnikatelského programu, tj. výroby zemědělských produktů (rostlinných nebo živočišných). (Kolektiv autorů, Katedra CR VŠE Praha, 2007)

Existuje mnoho definic, které vysvětlují význam tohoto typu šetrného turismu. Například Pásková a Zelenka (2012) ho definují jako „*turistické nebo rekreační pobyty na venkově na rodinných farmách*“. Základní náplní této formy CR je aktivní odpočinek, poznávání alternativního způsobu života v blízkém kontaktu s přírodou, dále poznávání původních technik pěstování surovin a výroby potravin. Pro děti bývá velkým zážitkem kontakt se zvířaty žijícími na farmě. Hlavní charakteristika tedy je, že jde o CR na zemědělských farmách a v přírodních památkových zónách.

Rozvoj této formy CR u nás vygradoval v 90. letech minulého století. I přesto, že počet farem v ČR roste, podle podnikatelů hraje zážitkový turismus spíše vedlejší roli. Tím hlavním zůstává zemědělská výroba. V porovnání se zahraničím u nás je agroturismus na nízké úrovni a teprve se začíná rozvíjet. Hlavními překážkami jsou nízká úroveň spolupráce mezi subjekty, neinformovanost a neochota místních obyvatel zapojit se do CR, obávajících se ztráty soukromí a klidu, dále špatná úroveň služeb, především v turisticky méně vyhledávaných regionech, nedostatek finančních prostředků a v neposlední řadě nedostatečná státní podpora. ČR se proto nemůže srovnávat s velmocemi v dané oblasti, jako jsou například Rakousko, Německo či Nizozemí, kde je agroturismus výrazně více rozšířen, je podporován státem a funguje tam výborná spolupráce mezi jednotlivými subjekty. (Kantorková, 2013)

Mezi **služby** poskytované zemědělskými podnikateli patří:

- **Ubytování:** ve formě penzionu, campu, chaty a chalupy, ubytování v soukromí nebo ubytování přímo na farmě;
- **Stravování:** soustředění se na stravu a obvyčeje spjaté s vesnicí a zemědělstvím (např. biopotraviny ve vazbě na organické zemědělství, nebo typickou venkovskou stravu – mléko, brambory, kulajda, kyselo nebo posvícenecké slavnosti či zabijačkové hody);
- **Zázemí farmy:** (usedlosti), tj. provozní prostředí podnikatele, ve kterém se turista volně pohybuje;
- **Zemědělské činnosti:** akce spojené s pomocí turistů při senoseči, žních, pasení hospodářských zvířat, úklidů stájí apod.;
- **Vzdělávání:** naučné stezky na farmě a okolí, poznávací vyjížděky, kurzy vaření, pěstování nebo ochutnávka vín;
- **Přímý prodej:** prodej faremních výrobků, prodej produktů, které si návštěvníci sami vyrobí nebo nasbírají;
- **Projížděky na koních:** aktivita vychází z předpokladu, že provozovatel koně vlastní, nebo je chová. Lze doplnit i projížděkami bryčkou nebo kočárem;
- **Lov zvěře a rybaření:** závisí na celkovém zázemí farmy, tj. na rozsahu vlastnictví lesů a rybníků;
- **Letní a zimní sporty:** důležitou úlohu hraje charakter a klima okolní krajiny. Nabídka mohou tvořit pěší turismus, cykloturismus, koupání a v zimě bruslení, lyžování, sáňkování;

- **Houbaření, sběr lesních plodin;**
- **Ostatní doprovodné programy ve vazbě na okolní krajinu, místní pamětihodnosti apod.** (Stříbrná, 2005)

1.4.3 Ekoagroturismus

Dalším typem venkovského CR je ekoagroturismus. Stříbrná (2005) charakterizuje ekoagroturismus jako specifickou formou agroturismu, která zahrnuje pobyty na certifikovaných ekologicky hospodařících farmách, umístěných ve zdravotně příznivém životním prostředí. Podstatným znakem této formy agroturismu je nejen sejetí s farmářskou rodinou, ale i účast na zemědělských pracích a konzumace produktů ekologického zemědělství.

Důležitým aspektem ekoagroturismu je to, že ekologická farma nepoužívá při výrobě rostlin a chovu zvířat žádné syntetické chemikálie, hnojiva, hormonální přípravky, umělá barviva či konzervační látky. Zvířata jsou chována přirozeným způsobem a krmena bez používání masokostních mouček apod. Produkty ekologického zemědělství podléhají přísné kontrole a splňují mezinárodní standardy a mohou používat ochrannou známku BIO. (Pásková & Zelenka, 2012)

U nás tato forma venkovského CR je využívána zejména turisty z Nizozemí, kterým v přelidněné zemi bez kopců a hor chybí nepoškozená příroda a tradiční venkov. Hosté také chtějí jíst zdravé potraviny, pocházející z ekologického zemědělství, tzv. biopotraviny. (Ryglová, 2009)

Největším motivem pro trávení dovolené na takové farmě je možnost ochutnat a případně také zakoupit alternativně pěstované a upravované potraviny ze zdrojů farmy, mezi další možnosti patří jízda na koni, blízký kontakt s přírodou, pozorování zvířat a péče o ně. (Pásková & Zelenka, 2012)

1.4.4 Chataření a chalupaření

Chataření a chalupaření, označované také jako „druhé bydlení“ je fenoménem české společnosti a je typickou podobou rekreačního CR. Souvisí s takovými aktivitami, jako je zahrádkaření či kutilství. Vyznačuje se opakovanými pobyty ve vlastní chatě či chalupě.

Téměř nikdo si však neuvědomuje, že i pobyt na vlastní chatě či chalupě je cestovním ruchem. Je tomu tak především z toho důvodu, že lidé jezdí do vlastního zařízení, kde po nákladech na pořízení a případných opravách a rekonstrukcích již nic neplatí. Pobyt

na chatě však plní rekreační funkci a umožňuje účastníkům účelné využití volného času, jedná se tedy o specifickou formu CR. (Pourová, 2002)

Kořeny chataření a chalupaření sahají až k trampingu, tedy do dob první republiky. Tato velká obliba českého obyvatelstva měla vysoký podíl na záchraně venkovských sídel nejen po odsunu obyvatelstva po 2. světové válce, ale i po odlivu venkovského obyvatelstva do měst za prací v 60. až 70. letech 20. století. Hlavním důvodem vzniku tohoto trendu bylo omezení vycestovat do zahraničí, a pozemky i stavby byly prodávány za poměrně nízkou cenu. Významnou příčinou byl také rozvoj automobilové dopravy a fakt, že vlastnit druhé bydlení bylo otázkou prestiže, životní úrovně i vhodným způsobem uložení peněz. Vzrostl také zájem o navracení se do přírody a odpočinek v čistém a klidném prostředí venkova či lesů. (Pourová, 2002)

Chataření a chalupaření je v naší zemi typické zejména pro městské obyvatelstvo. Ve většině okresů republiky převažuje **chataření**, a to především v příměstských rekreačních oblastech, dále v oblastech převážně letní rekreace u vody (např. Berounka, Sázava, Vltava, Svratka), a také v některých moravských horských oblastech (Beskydy). Pro většinu horských oblastí (např. Krkonoše, Šumava, Jizerské hory, Orlické hory, Vysočina) je typické hlavně **chalupaření**. (Vystoupil, Šauer, et al. 2011, str. 143)

1.5 Pozitivní a negativní dopady agroturismu

Agroturismus je důležitým doplňkovým zdrojem příjmů drobných zemědělských podnikatelů, ale zároveň představuje také určitou zátěž v období, kdy je v zemědělství nejvíce práce. Agroturismus je také přínosem pro obce, respektive stát, jelikož turisté nechávají své peníze v chudších regionech, kde je každá koruna a pracovní místo dobré. (Zelené zprávy, 2016)

1.5.1 Pozitivní dopady agroturismu

Tato forma venkovského CR je modelovým příkladem směřování k udržitelnému CR s ekologickým, ekonomickým a socio-kulturním aspektem. Příliv turistů znamená také příliv peněz a ekonomický aspekt je naplňován právě tímto způsobem, tedy finančním přínosem pro rezidenty. Socio-kulturní aspekt je naplňován využitím již existujících zdrojů a místních surovin. Typický je i blízký sociální kontakt turistů s místními obyvateli, což je přínosné pro poznávání životního stylu, kultury a zvyků daného místa, oblasti či celé země.

Žádná jiná oblast ekonomiky nevytváří tak vysokou možnost zvýšení příjmů zemědělců,

zlepšení jejich životní úrovně a pracovních podmínek obyvatel venkova jako právě agroturismus. (Hall, Roberts, Mitchell, 2003) Největším motivem **pro provozovatele** agroturismu je tedy zvýšení příjmů a to jak v podobě zisku za ubytování, tak zisku plynoucího z možnosti prodeje vlastních produktů, což může být uskutečněno nabídkou stravování či přímým nákupem výrobků z farmy. Zvýšit příjem může také nabídka dalších služeb poskytovaných k ubytování. V tomto případě se může jednat např. o výuku jízdy na koni, pořádání nejrůznějších společenských akcí, spolupráce se školami a školkami, oživení tradic a tradičních řemesel. V neposlední řadě je potřeba zaznamenat, že určitý standard a vybavenost farmy, jež je k poskytování ubytovacích a stravovacích služeb nezbytnost, zvyšuje také životní úroveň samotných obyvatel farmy. Kladem je také využití půdy, vody, lesů, přírodních útvarů na vlastních pozemcích nebo pozemcích obce k rekreaci a odpočinku hostů. (Pourová, 2000)

Šanci na lepší rozvoj mají také **obce**, ve kterých je agroturismus či venkovský turismus poskytován. Prvotním přínosem je zachování původního rázu krajiny v okolí obce a využití již existujících usedlostí, které jsou opravovány a nekazí tak celkový dojem. Významné je zvýšení počtu stálých pracovních míst a tedy snížení nezaměstnanosti, nabízí se další příležitosti k podnikání, které zvednou úroveň služeb a vybavenost obce, což je výhodné nejen pro turisty, ale také pro místní obyvatele. Některé obce si od turistů účtují rekreační poplatky, které nejsou velkou finanční zátěží pro návštěvníky, ale pro obec je to další příjem, který může využít na budování místní infrastruktury, dětských hřišť, zavedení lepšího způsobu recyklace, případně k pořádání kulturních akcí vedoucích k udržení folklóru a zdejších tradic. (Pourová, 2000)

Pro **stát** je velkým přínosem rozložení CR do větších územních celků a tedy podpora regionálního rozvoje. Výhodou je také to, že množství zahraničních turistů na farmách zvyšují propagaci ČR v zahraničí. Dalším pozitivem je stabilizace obyvatelstva na venkově, kdy není potřeba stěhovat se do velkých měst za práci a to právě z důvodu snížení nezaměstnanosti v obcích a možnosti rozvoje podnikání. Pro stát z toho plyne další kladný prvek, a to příjem z daní podnikatelů ve venkovských oblastech. (Pourová, 2000)

1.5.2 Negativní dopady agroturismu

Agroturismus není pouze kladnou činností, přináší s sebou také negativní dopady a to zejména v oblasti ekologické a sociální roviny. Pourová (2000) často podotýká velké přetěžování žen - farmářek, na kterých závisí nejen práce v zemědělství, ale také chod

domácnosti. Podnikání v této oblasti však neznamená stres jen pro ženy, ale pro celou rodinu farmáře, při poskytování ubytovacích služeb v rámci agroturismu je poměrně velká pravděpodobnost ztráty soukromí. Příliš velký počet turistu může být zátěž také pro místní obyvatelstvo, které není zvyklé na vysokou návštěvnost. Velkou nevýhodou je, že CR i zemědělství je sezonní záležitostí, proto farmářům vzniká obtížná volba v podobě rozdělování finančních i pracovních prostředků, musí se správně rozhodnout, kterou oblast podnikání je třeba podpořit více, zda zemědělství nebo agroturismus. I přestože se jedná o šetrnou formu CR, i zde jsou patrné dopady na životní prostředí (např. poškozené polní cesty, vyrušování stád zvířete, nadměrná tvorba odpadu apod.). Dále je potřeba zmínit, že většina návštěvníků jezdí na svou dovolenou automobilem, což je způsobeno především tím, že farmy se nachází v malých vesnicích se špatnou veřejnou dopravou nebo také na samotě, kam se jinak než pěšky nebo automobilem dostat nedá.

Agroturismus je podnikání jako každé jiné a proto farmářům mohou nastat problémy týkající se konkurence, finančních otázek, marketingu, propagace nebo také střetu zájmů. (Pourová, 2000)

Praktická část

2 Ústecký kraj

2.1 Charakteristika kraje

Ústecký kraj se rozkládá na severozápadě ČR při hranicích se Spolkovou republikou Německo. Jeho rozloha činí 5 335 km², což představuje 6,8 % rozlohy ČR. Na severovýchodě sousedí Ústecký kraj s Libereckým krajem, na západě s Karlovarským a z malé části i s Plzeňským krajem a na jihovýchodě se Středočeským krajem. Je složen ze sedmi okresů (Děčín, Chomutov, Litoměřice, Most, Teplice a Ústí nad Labem) a 16 obcí s rozšířenou působností. V současné době je v kraji 354 obcí, z nichž 59 má status města. Největší obcí a zároveň sídlem kraje je město Ústí nad Labem, které mělo k 1. 1. 2016 119 512 obyvatel, celkově k 1. 1. 2016 měl Ústecký kraj 822 826 obyvatel. (RIS, 2012 - 2014)

Území Ústeckého kraje má velmi dobré předpoklady pro rozvoj CR – atraktivní přírodní zajímavosti, zejména v horských částech, množství stavebních památek a výhodná poloha na transevropském koridoru. Velkou členitost povrchu ovlivňují odtokové poměry řek, klima, rozložení ekosystémů a také možnosti využití území člověkem. (Anděl, et al. 2000) Tento reliéf umožňuje i rekreaci, sport a využití volného času v zimních měsících. Zejména v Krušných horách je tato aktivita velmi oblíbená, nachází se zde známá střediska pro sjezdové lyžování (např. Bouřňák, Klínovec, Telnice) a udržované trasy pro běžkaře (Krušnohorská magistrála).

Na jedné straně se tady nacházejí přírodně velmi cenná a rozmanitá území, která mají vysoký potenciál pro rozvoj poznávacího, pěšího, zimního nebo venkovského turismu či chataření a chalupaření. V Ústeckém kraji se rozkládají plochy Národního parku České Švýcarsko a některé CHKO jako např. České středohoří, Labské pískovce, Lužické hory a částečně i Kokořínsko. CHKO zabírají celou čtvrtinu území kraje, přírodní parky 6,7% rozlohy. (Vystoupil, Šauer, et al. 2011, str. 218)

Na východ od Krušných hor navazuje Děčínská vrchovina, proražená hlubokým údolím řeky Labe. Turisticky významnější je její pravý břeh, kde se nachází národní přírodní památka Pravčická brána (největší skalní most ve střední Evropě) a hluboké soutěsky (řeka Kamenice). Tyto oblasti spadají pod ochranu Národního parku České Švýcarsko, kde dále navazují CHKO Labské pískovce. Na levém břehu Labe leží velmi atraktivní

přírodní památka Tiské stěny (naše nejmenší skalní město). Oblast vulkanického Českého středohoří s nejvyšší horou Milešovkou (837 m n. m.) opět rozděluje řeka Labe. Zde jsou vhodné podmínky jak pro pěší turismus, tak i pro adrenalinové sporty jako paragliding, padákové létání a další podobné sporty díky velkým výškovým rozdílům. Areálem těchto sportů je vrch Raná.

Na druhé straně jsou pak nížiny a pánve, které mají potenciál pro rozvoj městského, poznávacího, sportovního nebo kulturního turismu, hlavně v historických městech. Významnější pamětihodnosti jsou např. v Terezíně, Kadani nebo Úštěku. V přírodně atraktivních oblastech nejvíce převažuje pěší turismus a cykloturismus (cyklostezka Labe, Ploučnice, Ohře a Krušnohorská magistrála), horský zimní turismus v Krušných horách a Lužických horách. Co se týče letních měsíců a využití vodních ploch, velmi oblíbenými jsou např. Barbora u Teplic nebo uměle vytvořené Kamencové jezero v Chomutově, které rok od roku zlepšuje své služby pro návštěvníky. Dalším oblíbeným cílem je vodní nádrž Nechranice na řece Ohři.

Kulturně-historický potenciál kraje tvoří 5 městských památkových rezervací (Kadaň, Žatec, Litoměřice, Terezín, Ústěk) a řada městských památkových zón. V kraji se nacházejí i vesnické památkové rezervace (Zubrnice, Starý Týn a Rumburk), ale také např. Muzeum lidové architektury Zubrnice. Kraj se pyšní řadou hradů (např. vodní hrad Budyně nad Ohří, Střekov), zámků (např. Krásný Dvůr, Duchcov, Libochovice) a rozhleden (např. Milešovka, Jedlová, Tanečnice). (Vystoupil, Šauer, et al. 2011, str. 219)

Obr. č. 4: Ústecký kraj

Zdroj: Správní mapa, Ústecký kraj, 2006

Ústecký kraj od konce roku 2010 zavedl internetový portál propagující kraj. Projekt se objevuje pod názvem Brána do Čech (propagační a mediální kampaň Ústeckého kraje) a slogan zní: „Krásu hledejte doma“. Projekt rozděluje Ústecký kraj do čtyř turistických regionů, kterými jsou České Švýcarsko, České středohoří, Krušné hory a Dolní Poohří. Tyto regiony jsou podrobněji popsány níže a u každého z nich jsou v krátkosti uvedeny ty nejdůležitější atraktivity.

2.2 České Švýcarsko

České Švýcarsko neboli krajina skalních roklí, vyhlídek a podstávkových domů je propojení dvou kultur žijících vedle sebe – české a německé. Nachází se v severní části Ústeckého kraje až po Šluknovský výběžek. Na území se rozkládá Národní park České Švýcarsko, Chráněná krajinná oblast Labské pískovce, Chráněná krajinná oblast Lužické hory. K hlavním turistickým cílům národního parku České Švýcarsko patří 20-ti kilometrová okružní naučná stezka Okolím Hřenska (známá i pod názvem Naučná stezka přátelství). Symbolem národního parku je světově známá Pravčická brána s

pískovcovým skalním mostem – největším v Evropě. České Švýcarsko je protkáno množstvím pěších tras a cyklotras. V Děčíně se nachází ZOO a v její těsné blízkosti známá Pastýřská stěna. Mezi další **přírodní atraktivitu** Českého Švýcarska lze zařadit přírodní památku Tiské stěny, Kyjovské údolí a Jetřichovice. V regionu se nacházejí **rozhledny a vyhlídky**, jako například Tanečnice, Vlčí hora, Hrádek ve Varnsdorfu, Jedlová, Děčínský Sněžník, Dýmník. Mezi nejvýznamnější **hrady a zámky** patří zámek Děčín, zámek Benešov nad Ploučnicí, Loupežnické hrádky, Tolštejn a zámek Šluknov. (Brána do Čech, 2016)

2.3 České středohoří

České středohoří je území přibližně třikrát větší než České Švýcarsko a je známou vinařskou oblastí s tradicí sahající do 11. století. Tvoří ho chráněná krajinná oblast s dominantními městskými centry, kterými jsou Litoměřice, Roudnice nad Labem, Terezín a částečně také Ústí nad Labem. Do této oblasti zasahuje i malá část chráněné krajinné oblasti Kokořínsko. Nejcennější je v tomto regionu vzácné údolí řeky Labe – Porta Bohemica (Brána Čech). Mezi další **přírodní zajímavosti** patří Lovoš a Oparenské údolí, vodopády v okolí Ústí nad Labem, přírodní park Džbán, Milešovka, Říp (památná hora) nebo místní ZOO. Mezi **rozhledny a vyhlídky** patří Lovoš, Mostná hora, Milešovka, Varhošť a Větruše. Za návštěvu stojí tyto **hrady a zámky**: zámek Ploskovice, hrad Střekov, zámek Libochovice, Hazmburk a zámek Korozluky. (Brána do Čech, 2016)

2.4 Krušné hory

Krušné hory jsou nejhornatější částí kraje, vynikají tradicí hornictví, těžby rud a hnědého uhlí, ale i zpracováním dřeva. Dlouholetou tradici tady má i lázeňství (např. Teplice, Mšené Lázně, Dubí). Nejvýše položené místo se nachází na Klínovci, ale jeho vrchol (1244 m n. m.) leží v sousedním Karlovarském kraji. Proto se jako nejvyšší vrchol uvádí Macecha (1113 m n. m.) v okrese Chomutov. (Kam po Česku, 2016) Krušné hory nabízí mnoho možností pro trávení volného času: pěší trasy, cyklotrasy, běžecké trasy (Krušnohorská magistrála), provozují se zde různé skiareály pro sjezdové lyžování a snowboardy. Mezi atraktivitu této oblasti patří lanovka na Komáří vížku, která je nejdelší v ČR. Město Most nabízí známý autodrom, hipodrom a aquadrom, atraktivním místem pro turisty je také zoopark v Chomutově nebo golfové areály v Teplicích či Libouchci.

Mezi **přírodní zajímavosti** Krušných hor patří přírodní park Východní Krušné hory, Bezručovo údolí, Kamencové jezero a Grünwaldské vřesoviště. Turisté zde mohou navštívit **rozhledny a vyhlídky**, například Komáří vížka, Jeřábina, Klínovec, Hasištejn a Hněvín. Co se týče **hradu a zámku**, nejvýznamnější jsou zámek Teplice, hrad Hněvín, Červený hrádek, zámek Jezeří a Duchcov (Dux). (Brána do Čech, 2016)

2.5 Dolní Poohří

Dolní Poohří je další zajímavou lokalitou kraje, kde leží tři královská města: Kadaň, Žatec a Louny. Celá oblast je známá pěstováním chmele a výrobou pív. Právě v Žatci byl založen Chrám chmele a piva, jehož chmelařské budovy jsou kandidátem na zápis do seznamu UNESCO. Kadaň nabízí historické jádro města, hrad či na náměstí nejužší ulici v Česku, a to tzv. Katovu uličku, která v nejužším místě měří 66,1 cm. Dominantou Loun je chrám sv. Mikuláše a za návštěvu stojí Březno u Loun se skanzenem rekonstruovaných pravěkých a raně středověkých staveb. (Brána do Čech, 2016)

Mezi **nejdůležitější atraktivitu** přírodního charakteru patří Rašovické skály, Nechanická přehrada, přírodní park Džbán, Kamenné řady u Kounova a Želinský meandr na Ohři. Mezi **rozhledny a vyhlídky** lze zařadit Chmelový maják Žatec, rozhlednu na Svatém kopečku v Kadani, Kryry, Radniční věž Kadaň a Frotzlovou rozhlednu. Turistům jsou přístupné tyto **hrady a zámky**: zámek Krásný Dvůr, hrad Kadaň, zámek Klášterec, Nový hrad Jimlín a Stekník. (Brána do Čech, 2016)

3 Analýza agroturistických služeb v kraji

V této kapitole bude provedena analýza aktuální nabídky agroturismu v Ústeckém kraji. Pro zájemce o tuto formu CR je vypsán komplexní seznam zařízení provozujících agroturismus. Základem je vždy nabídka ubytování a stravování na farmě doplněná o další služby, jako například projížďky na koni, cykloturistika, přírodní atraktivita v okolí nebo doplňkové produkty. Seznam agroturistických center vychází z turistických informačních center Ústeckého kraje, dále také z internetových zdrojů jako například prazdninynavenkove.cz, ubytovaninafarme.cz nebo google.cz. Všechny farmy a statky jsou zobrazeny v seznamu provozoven v příloze A a jsou zhodnoceny podle vybraných kritérií. Hodnotící kritéria jsou stanovena podle certifikace Svazu venkovské turistiky a podle Evropského centra pro ekoagroturistiku (ECEAT). Agroturistická centra jsou následně analyzována podle bodového hodnocení. (viz Příloha B)

3.1 Vyhodnocení analýzy

V Ústeckém kraji se nachází celkem třicet agroturistických zařízení, které se od sebe liší typem ubytování, stravováním, nabídkou služeb ale i zaměřením. Co se týče ubytování, na prvním místě jsou statky, které poskytují **ubytování v apartmánech**. Jedná se o oddělené místnosti pro spaní a místnost se sedací soupravou a kuchyňským koutem, která dává možnost uvařit si zcela podle sebe. Je to vhodné ubytování pro rodiny a větší skupiny lidí, jelikož nabízí víc pokojů. Tento typ ubytování dokáže poskytnout klientům maximální komfort a potřebné soukromí. Nevýhodou jsou ceny, které bývají obvykle o něco vyšší. Ubytovaní v apartmánech poskytují například JV Ranch České Švýcarsko, statek Oblík či ekofarma Camp Valdek. Podrobnější informace jsou k dispozici v seznamu provozoven v příloze A. Na dalším místě jsou **hotely**, které mají k dispozici minimálně 10 pokojů pro hosty. K vybavení pokojů patří sociální zařízení (WC a koupelna s vanou nebo sprchovým koutem). Součástí hotelu bývá restaurace, kde se podává snídaně, případně polopenze či plná penze. Tento typ ubytování nabízí statek Fojtovice. Na třetím místě jsou **penziony**, které disponují minimálně 5 pokoji. Jedná se o menší ubytovací zařízení, které nabízí ubytování v pokojích či apartmánech. Součástí penzionu bývá restaurace, kde je hostům poskytována minimálně snídaně. Ubytovaní v penzionu nabízí většina agroturistických zařízení v Ústeckém kraji jako například Selský dvůr v Braňanech, Jezdecká společnost na Špičáku nebo farma Žampach. Na čtvrtém místě jsou statky, které nabízejí samostatné pokoje **přímo na**

statku. Jedná se o místnost, jež je součástí budovy statku, vybavena lůžky s možností umístění přistýlky a dalším vybavením. Nevýhodou je obvykle malá ubytovací kapacita. Tento typ ubytování poskytuje koží farma Žofín, hospodářství pod strážným vrchem. Nejnižší jsou hodnoceny statky, které nabízejí **ubytování v chatkách** nebo ve stanech. Tento typ ubytování se hodí pro krátkodobý pobyt, není pohodlný pro každého hosta a je bez sociálního zařízení. Tento typ ubytování najdeme na ekofarmě Babiny, Natura Rumburk nebo na ranči 3V Třebušín. Některá agroturistická zařízení nabízejí smíšený provoz, kde hosté mají možnost vybrat si, co více jim bude vyhovovat. (např. Selský dvůr v Perštejně). Pokud jde o **stravování**, většina statků nabízí snídaně, jiné i polopenzi a plnou penzi. Některé statky nabízejí možnost vlastního vaření ve společné kuchyňce, které preferují například lidé se speciální dietou. Výhodu mají ty statky, které vlastní restauraci (např. Selský dvůr v Perštejně, Ranč u Matěje, Selský dvůr v Braňanech), hosté zde mají možnost objednat oběd, večeři či malé občerstvení. Většina farem a statků má dostatek služeb, ze kterých si hosté mohou vybrat dle vlastních preferencí. Téměř všechny statky nabízejí jízdu nebo vyjížďky na koních. V blízkosti tras a stezek je možné provozovat cykloturistiku a pěší turistiku. Pro hosty zájímající se o sport je připravena infrastruktura například JV Ranch České Švýcarsko, penzion a jízdárna na Stodolci, Ranč u Matěje nebo farma Klíny. Pokud mají hosté zájem o oslavy svatby, firemní večírek nebo narozeninovou party v přírodním prostředí, ideálním místem je statek Fojtovice, ekofarma Babiny, selský dvůr v Braňanech či Selský dvůr v Perštejně. Převážně jsou farmy zaměřené na chov koní k agroturismu, dále také na chov skotu, koz, živočišnou výrobu, rostlinnou výrobu či sadovnictví. Všechny statky byly hodnoceny podle vybraných kritérií: druh ubytování, nabídka služeb CR, stravování a orientace farmy. Zejména první dva kritéria hrály v hodnocení farem největší roli. Všechny body byly následně sečteny. Z celkového hodnocení vyplynulo, že největší potenciál v agroturismu a nabídce služeb má ekofarma Camp Valdek, penzion a jízdárna na Stodolci a selský dvůr v Perštejně. Na druhém místě se umístila ekologická farma Letní Stráň, na třetím místě je statek Oblík. Bodové hodnocení všech farem je k nalezení v příloze B.

4 Ekofarma Babiny

V této kapitole bude představena ekofarma Babiny. Určité informace jsou převzaty z webových stránek ekofarmy Babiny, ale většina potřebných informací byla poskytnuta od majitelky farmy paní Jany Horové prostřednictvím osobních rozhovorů, které se uskutečnily v červenci 2016. Tyto rozhovory probíhaly formou připravených otázek týkajících se tématu, na které majitelka ochotně odpovídala. Součástí kapitoly je také SWOT analýza, kde jsou vyjmenovány silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby ekofarmy Babiny. Na základě provedené analýzy jsou v závěru práce uvedeny návrhy, které by mohly přispět k zlepšení provozu ekofarmy.

4.1 Charakteristika ekofarmy

Ekofarma Babiny se nachází ve východní části CHKO Českého středohoří v blízkosti obce Homole u Panny. Jedná se o obec, která má přibližně 380 obyvatel. Farma vznikla v roce 1991, kdy se manželé Horovi přestěhovali z města do obce Nová Ves u Pláně kvůli zdraví jejich dětí. Majitelka farmy, Jana Horová, je povoláním učitelka a spolu s manželem, Vratislavem Horou, vystudovali Zemědělskou univerzitu v Praze. Původně začínali se 70 hektary a v současné době obhospodařují základnu s 550 hektary v CHKO Českého středohoří a 520 hektarů s pozemky v obci Kostomlaty pod Milešovkou v okrese Teplice. V roce 1998 farma vstoupila do svazu PRO-BIO, což je největší sdružení ekologických zemědělců a získala status ekofarmy.

Ekofarma Babiny je zaměřena na chov skotu (bez tržní produkce mléka) a na chov koní pro agroturismus. Ekofarma je zaměřena na zemědělství a živočišnou výrobu, agroturismus slouží jako alternativní zdroj příjmů. Okrajově se statek zabývá chovem koz a prasat, která jsou jen pro potřebu farmy. Celkem je na statku 550 kusů skotu. Z etických, racionálních a ekologických důvodů, dává přednost méně intenzivním formám produkce. Cílem je respektovat přirozené chování a potřeby zvířat. Na farmě je možné vidět i jiná domácí a hospodářská zvířata jako například králíky, psa a kočky. Farma také vlastní 54 hektarů ovocných sadů a je zaměřená i na produkci biopotravin, pro jehož výrobu má osvědčení. Hosté zde mají možnost zakoupení sušeného ovoce, třešní, švestek, jablek, hrušek, pampeliškového medu a bylinných čajů. Od listopadu minulého roku ekofarma prodává vlastní BIO hovězí maso a v současné době připravuje E-shop a otevření farmářské prodejny, kde si zákazníci budou moci po objednavce maso vyzvednout. Největším lákadlem jsou pro návštěvníky **vyjížd'ky na koni** se zkušeným

jezdcem, který při jízdě vysvětlí vše o vedení koně. Pod tímto pojmem rozumíme jízdy v terénu trvající 1 - 4 hodiny, při kterém se může překonávat vzdálenost 7 až 30 km. Vyjíždky probíhají ve westernových sedlech, protože je to pohodlnější jak pro jezdce, tak i pro koně. Trasa se naplánuje vždy na přání klienta a jsou vedeny převážně po lesních cestách a loukách. Další možností jsou **výlety na koni** v přírodě trvající zpravidla celý den, při kterých se překonává vzdálenost od 30 do 70 km. Ve speciální nabídce je také **putování na koni**. Jedná se o několikadenní jízdu na delší vzdálenosti, která mívá poznávací charakter. Farma také poskytuje řešení pro majitele koní, kteří se z jakýchkoliv důvodů dostali do problémů s ustájením, či pro něj nemají prostory k ustájení. Ustájení koně jsou pod každodenní kontrolou, v péči kvalifikovaného ošetřovatele.

Farma zároveň slouží pro uspořádání narozeninových oslav pro děti, jubilejních výročí, firemních akcí nebo svateb. Pro tyto oslavy se zde nachází westernový srub, který dokonale zapadá do rázu zdejší krajiny. Celková kapacita srubu je 50 míst. Pro děti se zde nachází dětské koutky, houpačky, trampolína, kolotoč, pískoviště a kryté posezení. Zároveň je možné uspořádat exkurze pro mateřské a základní školy. Pro návštěvníky farmy je připraveno **ubytování ve čtyřlůžkových chatkách**, které jsou vybaveny dřevěnými palandami, skříňkou a kompletními lůžkovinami s povlečením. V zimním období je v ceně zahrnut přímotop pro vytápění. Současná celková kapacita je 28 lůžek. Majitelé však do budoucna plánují zvýšit kapacitu do 40 lůžek a každý rok vybavují 2 chatky z vlastních zdrojů. V areálu farmy se nachází jeden sprchový kout, pánský záchod a dámský záchod. Nechybí zde možnost postavení vlastního stanu. Ubytování v chatkách a ve stanu je určeno pro krátkodobé pobyty a hodí se spíše pro méně náročné hosty. Pro děti je v areálu farmy připravené dětské hřiště s klouzačkou, koupání v bazénu nebo v rybníku. Farma poskytuje pouze **snídaně** z domácích produktů na vyžádání. Hosté také mají možnost zakoupit si bioprodukty. V areálu je k dispozici gril a venkovní posezení.

Hlavními klienty jsou děti a rodiny s dětmi z ČR, ale i z Německa a Holandska. Hlavní sezóna je především o prázdninách, kdy je zájem hlavně o vyjíždky na koních. V zimních měsících a jarních měsících se spíše pořádají oslavy. Věk klientů se pohybuje nejčastěji od 5 do 35 let a výše. Návštěvy a příjezdy klientů jsou předem dohodnuty.

Obr. č. 5: Dřevěné chatky v areálu farmy

Zdroj: vlastní fotografie, 2016

V blízkém okolí farmy se nachází mnoho turistických cílů, jako jsou rozhledny Erbenová vyhlídka (u Ústí nad Labem), Mostka (Litoměřice), Náčkovice (u Mukařova), zámek Velké Březno, Skanzen Zubrnice, Zámek Ploskovice a hrad Střekov. V okolí farmy není žádná prodejna, hospoda či ubytovna. Nejbližší je obec Homole u Panny (4km), kde je restaurační zařízení s možností ubytování. Farma leží na turistické stezce Sokolí hřeben – Magnetovec. V dané lokalitě neexistuje žádná konkurence podnikající ve stejném odvětví. Farma se pravidelně zúčastňuje různých akcí, na kterých se prezentuje a sděluje potenciálním zákazníkům bližší informace o vyjíždkách, oslavách a podobně.

4.2 Přehled chovu hospodářských zvířat

Jak již bylo uvedeno, farma se zabývá zejména chovem skotu a koní, okrajově chovem koz a prasat.

Chov skotu

Na statku je 550 kusů skotu, který se chová v přirozených podmínkách. Tele je s matkou od narození do odstavu. Díky přirozenému odchovu nejsou telata podrážděná a mají dobrý imunitní systém vůči nemocem. Jalovičky se prodávají většinou do odchoven a mladé býčky do výkrmu. Zvířata jsou celý rok na pastvě. Krmnou dávku tvoří hlavně zelená píce, popřípadě luční seno a v průběhu roku se skot přikrmuje pivovarnickým

mlátem. Základ stáda tvoří české strakaté plemeno, které je v současné době kříženo s plemenem hereford a limousine. V roce 1991 se chov zaměřoval na produkci mléka. Po roce 1994 se přestalo dojit do mlékáren, i když mléko bylo kvalitní. Nyní se chov zaměřuje na odchov zástavového skotu, produkce mléka je pouze pro vlastní spotřebu farmy a jejich hostů.

Chov koní

Na farmě jsou chována různá plemena koní: huculský kůň, český teplokrevník, pony a anglický plnokrevník. Plemena se různě kříží za účelem vyšlechtění vhodného plemene pro turistiku. Kombinují se tato plemena: český teplokrevník s huculem, pony s huculským koněm, Arab - hucul, lipický kůň - hucul. Koně jsou převážnou část roku na pastvě, v zimním období jsou ustájeni ve stáji. Menší koně jsou v boxech, větší ve vazném ustájení. Krmnou dávku tvoří zelená píče, seno, mláto a vitamínové doplňky. Farma má v současné době 28 koní. Koně na farmě mají již na zmíněný agroturismus, o který je stále větší zájem.

Chov prasat

Chov prasat je na farmě spíše okrajovou záležitostí. Chovají se pouze pro potřebu farmy. Prasata jsou chována v domácím prostředí, proto jejich maso netrpí stresovým syndromem. Jsou krmeny mlékem, pivovarnickým mlátem a zbytky z kuchyně. Prasata se zpracovávají přímo na farmě na domácích zabijačkách.

4.3 SWOT analýza

Pomocí tohoto nástroje bude analyzováno vnitřní a vnější prostředí ekofarmy Babiny. Vnitřní prostředí představuje silné a slabé stránky subjektu, které ukazují, v čem je statek silný a v čem je naopak slabý. Vnější prostředí se zaměřuje na možné příležitosti a hrozby, které by mohly ovlivnit činnost farmy. V následující tabulce jsou uvedeny tyto jednotlivé části SWOT analýzy.

Tab. č. 2: Silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby ekofarmy Babiny

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dlouhodobá praxe, vzdělání majitelů ▪ členství v organizaci PRO-BIO ▪ kvalitní jezdecké služby, zábava pro děti ▪ stálí zákazníci a pozitivní vztahy s nimi ▪ schopnost uspokojit zahraničního návštěvníka ▪ prodej BIO hovězího masa ▪ zkušenosti s čerpáním dotačních programů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nedostatečná propagace farmy ▪ nízká bonita půdy, velká svaživost pozemků ▪ nedostatečné značení cesty na farmu ▪ nedostatek finančních prostředků ▪ chybějící rekonstrukce stáje ▪ ne příliš komfortní ubytování ▪ nedostatek hygienických zařízení
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> ▪ moderní technologie pro snazší informovanost veřejnosti ▪ rostoucí zájem o biopotraviny ▪ zlepšení hygienických podmínek ▪ stravování pro návštěvníky ve formě večeří ▪ rozšíření sortimentu služeb ▪ rostoucí zájem turistů o pobyt na venkově ▪ neexistence konkurence v dané oblasti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ snížení poptávky po bioproduktech a agroturismu s ekonomických důvodů potencionálních návštěvníků ▪ nedostatečná podpora ze strany státu a zvýšení DPH ▪ zdravotní stav farmářů ▪ nepřízeň a časté výkyvy počasí ▪ dlouhotrvající sucha a vysoké teploty ▪ zvýšení či vznik nových nákladů

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

4.4 Dotazníkové šetření

Tato kapitola bakalářské práce se zabývá výzkumem, který zkoumá zájem lidí o agroturismus a chuť účastnit se tohoto typu CR. Výzkum probíhal formou elektronických dotazníků v období od 28. 11. 2016 do 17. 2. 2017 a jeho vzor je uveden v příloze C. K elektronickému vytvoření bylo využito služeb Google Forms, díky čemuž dotazník působil moderně a přehledně. Většina dotazovaných neměla s vyplňováním dotazníku problém, naopak byli velice rádi, že se mohou zúčastnit tohoto výzkumu a pomoci zjistit potřebné informace.

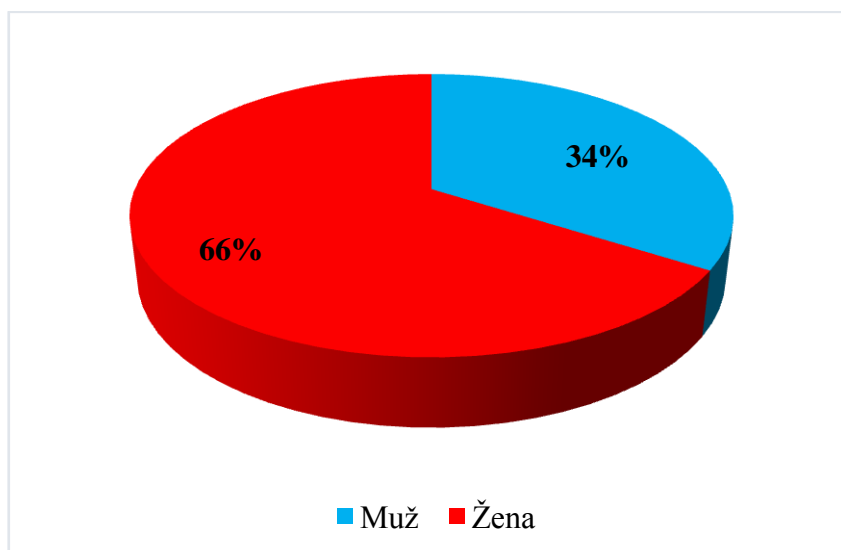
Dotazníkové šetření se záměrně zaměřuje na **lidi ve věku 18 až 30 let** a jejich povědomí o agroturismu. Vyplývá to z toho, že ekofarma chce přilákat především mladé lidi. **Cílem** je tedy zjistit zájem mladých lidí účastnit se agroturismu, zjistit ochotu strávit dovolenou v tuzemsku na statku či farmě, jejich motiv pro strávení dovolené tohoto typu a případné detaily pobytu.

Výsledky dotazníkového šetření mohou být celkově prospěšné pro provozovatele agroturistických center, kteří poznají, co láká mladé lidi na agroturismu, jaké činnosti by rádi vyzkoušely nebo co by mohlo pobyt na statku znepříjemnit. Podle toho mohou vylepšit a zkvalitnit své služby, případně učinit změny, které pomohou přilákat nové klienty. Dotazníkové šetření vyplnilo celkem **142 respondentů**, kteří odpovídali na 15 jednoduchých uzavřených otázek. Nejdůležitější z nich jsou dále podrobně vyhodnoceny.

Otázka č. 1: Respondenti podle pohlaví

Na úvod dotazníku byly položeny dvě demografické otázky, které slouží k přehledu o tom, jak velké okruhy populace figurují v roli návštěvníka. První byla zaměřena na pohlaví. Z grafu je možné vyčíst, jakou část respondentů tvoří muži a jakou ženy. Z celkového počtu respondentů se dotazníkového šetření zúčastnilo celkem 94 žen, tedy 66 % a 48 mužů, tedy 34 %.

Obr. č. 6: Pohlaví respondentů

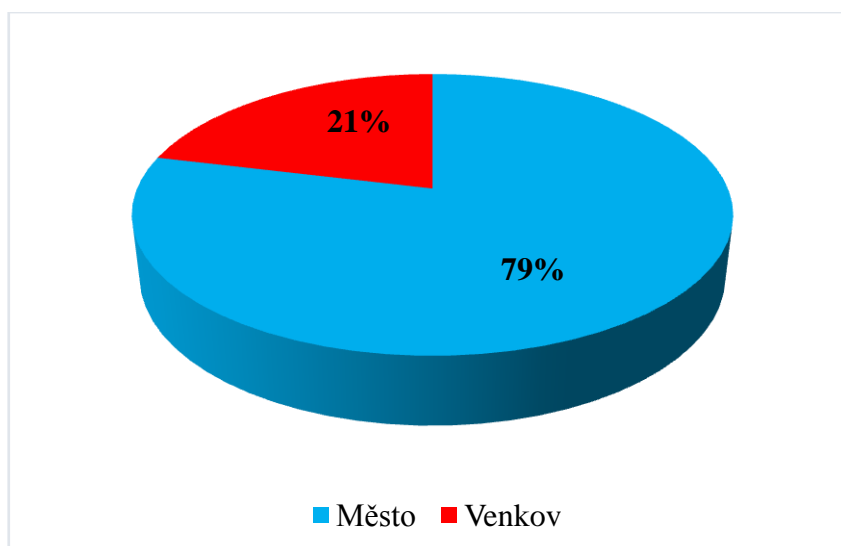

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Otázka č. 2: Bydliště

Ve druhé otázce zaměřené na demografii byli respondenti dotazováni na bydliště. Města a vesnice uvedená na grafu se pohybují v celém Ústeckém kraji. Mezi dotazovanými s téměř 80 % převažovali lidé z města a jen okolo 20 % dotazovaných bydlí na venkově.

Obr. č. 7: Bydliště respondentů

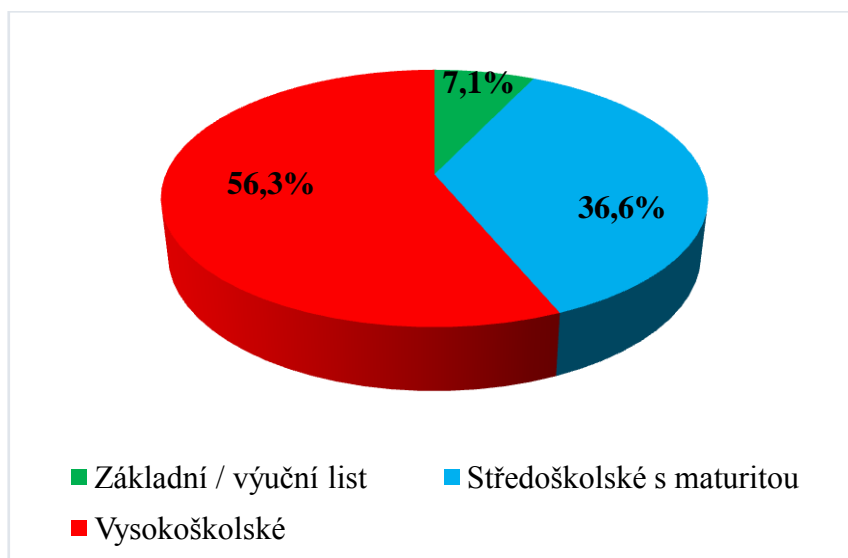

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Otázka č. 3: Vzdělání

Třetí otázka byla zaměřená na vzdělání mladých respondentů, které hraje důležitou roli při řešení dané problematiky. Jelikož dotazník byl zaměřen jen na lidi ve věku 18 až 30 let, dalo se předpokládat, že většina z nich minimálně absolvovala střední školu. Jak můžeme vidět z grafu, dokonce více než polovina dotazovaných má dosažené vysokoškolské vzdělání. 37 % z nich má středoškolské vzdělání s maturitou a jen 7 % pouze základní vzdělání.

Obr. č. 8: Vzdělání respondentů

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Následující otázky již byly orientované na téma dotazování, tedy na zájem turistů o agroturismus. Daná otázka se týkala trávení dovolené v ČR. Cílem bylo zjistit, jak velký počet dotazovaných se účastní dovolené v tuzemsku. Vyhodnocení této otázky říká, že odpovědi mužů a žen jsou téměř vyrovnané. 81 % mužů a 78 % žen rádo tráví svůj volný čas na území ČR, zatímco jen 19 % mužů a 22 % žen upřednostňuje trávení dovolené v zahraničí.

Tab. č. 3: Trávení dovolené v tuzemsku

Trávíte alespoň část dovolené v tuzemsku?	Muži	Ženy
Ano	81 %	78 %
Ne	19 %	22 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Další otázka měla za cíl zjistit, zda se dotazovaní již někdy setkali s pojmem agroturismus. Mezi mladými respondenty ve věku 18 až 30 let se s pojmem agroturismus setkalo 67 % mužů a o něco méně procent žen. Záporná odpověď je u obou pohlaví téměř stejná. Lze předpokládat, že kladná odpověď převažuje z toho důvodu, že více než polovina dotazovaných má dosaženo vysokoškolské vzdělání a s tímto pojmem se setkala při studiích.

Tab. č. 4: Povědomí o pojmu agroturismus

Setkal/a jste se někdy dříve s pojmem agroturismus?	Muži	Ženy
Ano	67 %	65 %
Ne	33 %	35 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Další otázka se týkala **návštěvy ekofarmy**. Celkem 72 % mužů uvedlo, že již někdy navštívili aspoň jednu farmu, zatímco u žen je to 59 %. Lze to vysvětlit tím, že muži se více zajímají o zemědělství, hospodářství a chov zvířat. Většina dotazovaných uvedla, že navštívili farmu ve středních Čechách a v okolí Prahy, pár z nich mělo možnost podívat se na farmu v zahraničí.

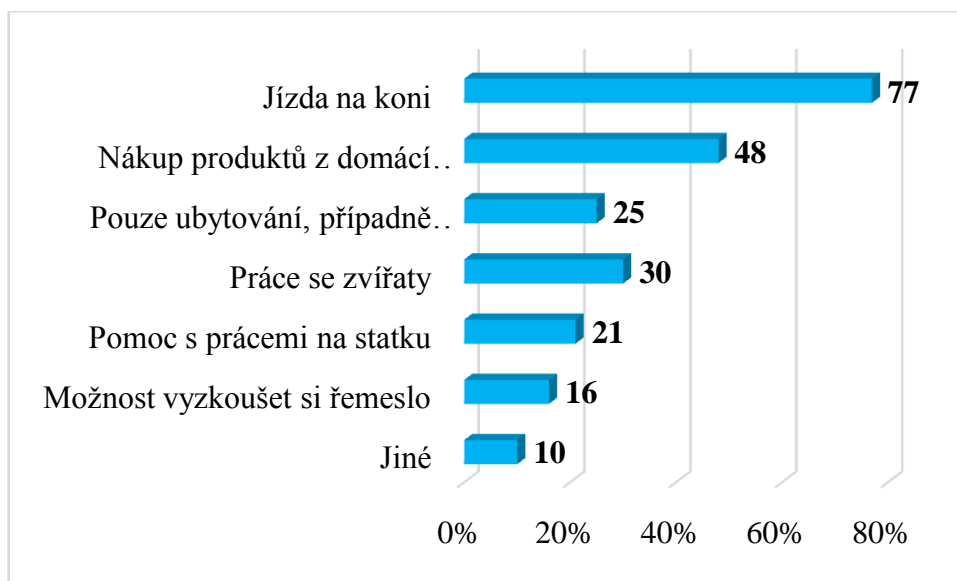
Tab. č. 5: Zájem o agroturismus

Láká Vás agroturismus?	Muži	Ženy
Ano	82 %	67 %
Ne	18 %	33 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Z odpovědí na tuto otázku lze vyčíst zájem dotazovaných o agroturismus. Jak můžeme vidět z tabulky č. 5, u mužů i u žen převládá kladná odpověď. Stejně jako u předchozí otázky, kde bylo uvedeno, že ekofarmu navštívilo větší procento žen než mužů, tak i tady můžeme vidět, že zájem o agroturismus má až 82 % mužů. Aktivitu, se kterými je agroturismus spojený, jsou pro muže větším lákadlem. Co se týče žen, 67 % z nich láka tento typ CR.

Obr. č. 9: Vyhledávací činnosti na farmě

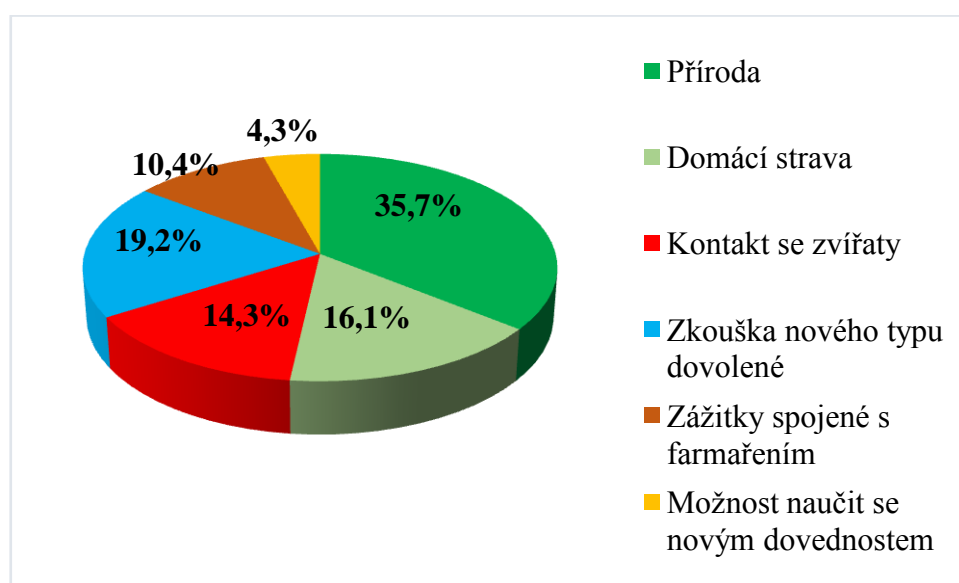

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

V otázce navazující na předchozí měli respondenti příležitost vybrat ty činnosti, které by rádi vyzkoušeli během pobytu na farmě. Na tuto otázku dali odpověď pouze ti, které láká agroturismus. Zároveň u této otázky byla možnost volit více odpovědí. Přes 70 dotazovaných uvedlo, že je láká jízda na koni. Celkem 48 respondentů zvolila nákup produktů z domácí výroby. Tato odpověď převládala více u žen. Je to dáno tím, že v současné době je velmi populární zdravý životní styl a zdravé stravování, proto lidé

často vyhledávají právě přírodní bioprodukty. 30 dotazovaných vybralo možnost práce se zvířaty (dojení, krmení, stříhání vlny atd.) Podobné množství dotazovaných zvolilo pouze ubytování a stravování. 21 respondentů uvedlo, že by pomohli s pracemi na statku (sběr ovoce, sekání trávy, kydání hnoje). Větší zájem zde byl vyjádřen ze strany pánů. Pouze 16 dotazovaných by vyzkoušelo nějaké řemeslo (tkaní, hrnčířství atd.) Při pokládání této otázky bylo možné předpokládat, že dotazovaní využijí volného vyjádření v možnosti „jiné“. Šest lidí uvedlo, že by nejraději jen odpočívali v přírodním prostředí a čtyři lidé by se rádi zúčastnili zabíjačky na farmě.

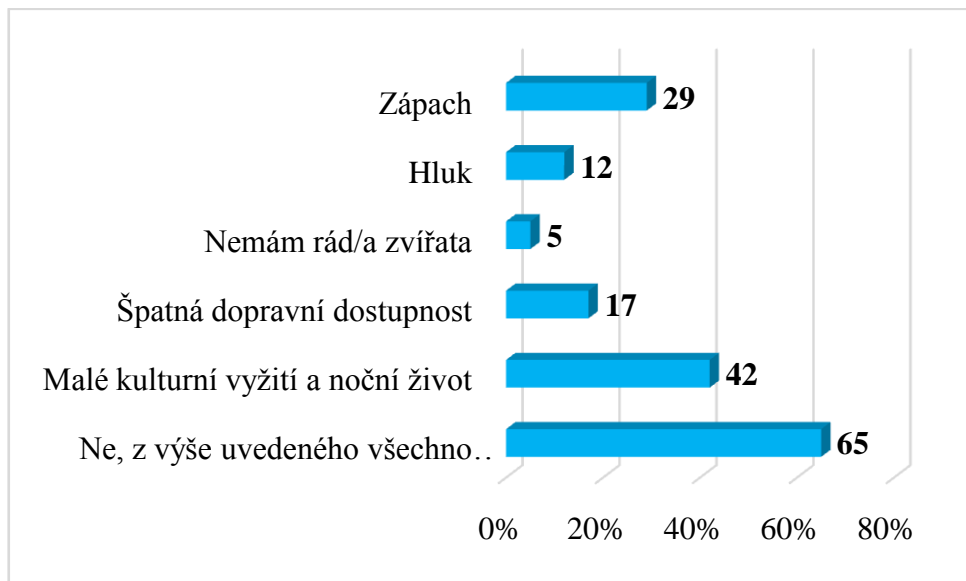
Obr. č. 10: Motiv pro strávení dovolené na farmě

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

V otázce č. 10 měli odpovídající k výběru ze šesti motivů pro strávení dovolené na farmě. V odpovědích jsou zastoupeny všechny možnosti, přičemž se svými 35,7 % vede příroda. Můžeme to vysvětlit tím, že život ve městě je v dnešní době stresující a hektický, proto není divu, že mnoho lidí chce strávit pár dní uprostřed krásné přírody a načerpat novou energii. Necelých 20 % by rádo vyzkoušelo nový typ dovolené, více než 15 % by se podívalo na farmu kvůli domácí stravě. Zbytek dotazovaných za motiv pro strávení dovolené zvolili kontakt se zvířaty, zážitky spojené s farmařením a možnost naučit se novým dovednostem.

Obr. č. 11: Nedostatky na farmách

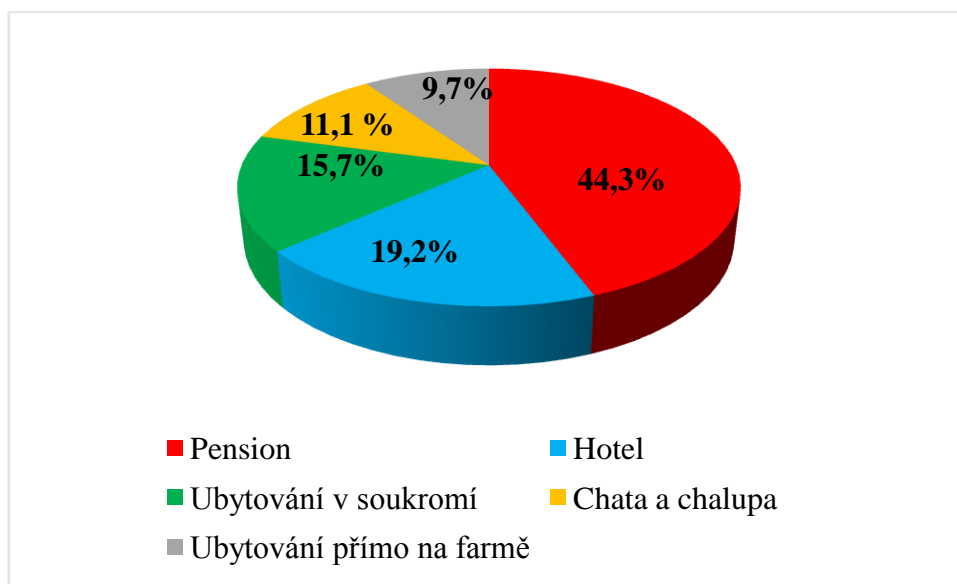

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

U této otázky odpovídající opět mohli volit více z nabízených možností. Zajímavé je, že více než polovina mladých lidí odpověděla, že k venkovu patří výše uvedené možnosti. Dále zde převažovalo malé kulturní vyžití a téměř žádný „noční život“. Jelikož dotazníku se zúčastnily skupiny mladých lidí, tato odpověď byla naprosto pochopitelná. Nevynechali zde také zápach, špatnou dopravní dostupnost a hluk. Jen minimální počet respondentů uvedlo, že nemá ráda zvířata.

Další otázka měla za cíl zjistit, **s kým tráví svojí dovolenou** mladí lidé. Nejvíce dotazovaní tráví dovolenou s partnerem nebo partnerkou (47 %), dále se svými kamarády (24 %) nebo s rodinou (21 %) a jen malé množství sám nebo sama (8 %).

Obr. č. 12: Typ ubytování při pobytu na farmě

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Z grafu můžeme vyčíst, že mezi respondenty převažuje typ ubytování v penzionu. Na druhém místě je ubytování v hotelu, podobné množství dotazovaných upřednostňuje ubytování v soukromí. Za nejméně pohodlné odpovídající považují ubytování v chatě nebo v chalupě a přímo v prostorách farmy.

Následující otázka byla zaměřena na **stravování**. 62 % respondentů by dalo přednost stravování v restauraci. Tato forma stravování je ale spíš doplňková, jelikož ne na všech statcích se nachází restaurace, kde by vařili dobré jídlo. 26 % respondentům by vyhovovalo jídlo připravené od farmářů. Pro návštěvníky je tato forma stravování velmi lákavá, v mnoha případech hostitel nabízí své vlastní výrobky na ochutnání a dále z nich připravuje jídla. Tuto odpověď volili převážně ženy, které by na dovolené chtěly především odpočívat a ne trávit čas přípravou jídla. Pouze 12 % dotazovaných by rádo připravovalo jídlo ve vlastní kuchyni.

V poslední otázce dotazovaní odpovídali, zda si myslí že agroturismus bude v budoucnu moderním a atraktivním typem dovolené v ČR. Odpovědi mužů a žen byly celkem vyrovnané. Z tabulky č. 5 je patrné, že pozitivní vývoj agroturismu do budoucna odhaduje 41 % mužů a 52 % žen. 59 % dotazovaných mužů a 48 % žen se domnívá, že agroturismus nemá šanci zaujmout natolik, aby se stal v budoucnosti vyhledávaným typem dovolené v ČR.

Tab. č. 6: Agroturismus v budoucnosti

Domníváte se, že agroturismus se stane v budoucnosti moderním a atraktivním typem dovolené v ČR?	Muži	Ženy
Ano	41 %	52 %
Ne	59 %	48 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

5 Pohled provozovatelů na agroturismus

Tato kapitola je zaměřená na to, jak vnímají podnikání v agroturismu sami provozovatele farem po celé ČR. Cílem analýzy bylo zjistit pozitivní a negativní stránky agroturismu dle jejich poskytovatelů. S některými probíhala komunikace osobně, s ostatními pomocí elektronické pošty. Rozesláno bylo celkem 25 e-mailů s 10 otázkami, dle kterých byl později vyhodnocen postoj a názory provozovatelů agroturismu. Návratnost ze všech odeslaných e-mailů tvořila více než polovinu. Celkem se podařilo získat 14 odpovědí. Ze získaných odpovědí je možné vyvodit určité výsledky, popsat přínosy, ale i negativní dopady a problémy vznikající podnikatelům při provozování této formy CR. Seznam otázek je k nalezení v příloze D.

5.1 Pozitiva agroturismu dle provozovatelů

Každý provozovatel vnímá podnikání v této oblasti velice sugestivně. Vyplývá to nejčastěji z konkrétní osobní i finanční situace každého z nich, zkušenostech, ale také na regionu či oblasti, ve které působí. Velice důležitý je také vliv nové konkurence, spolehlivost zaměstnanců a případně i dodavatelů, udržení kontaktu s rodinou, spolupráce s ostatními farmáři či obyvateli obce a další faktory.

Obecně by se však daly popsat přínosy agroturismu následovně:

- velkou výhodou a především důvod vzniku provozovatele vidí v alternativním příjmu této zemědělské činnosti;
- svoboda v rozhodování, vedení a volby systému práce často ulehčuje od stresových situací při běžném zaměstnání;
- při práci na farmě není potřeba dojíždět za prací do města či okolních vesnic;
- příjemná je také seberealizace a dobrý pocit z dobře vykonané práce;
- pozitivní je i volná pracovní doba dle potřeb a schopností provozovatelů;
- důležité je také udržení kontaktu s rodinou, pokud tedy spolupracuje na podnikání celá rodina;
- kontakt rodiny s jinými lidmi než s těmi ze zemědělského sektoru, je také velice přínosné pro celou rodinu;
- rodina má možnost žít v poklidu venkova v harmonii s přírodou a setkávat se s novými lidmi, kteří se časem mohou stát přáteli;
- rozšíření všeobecného rozhledu farmářů, případně motivace k dalšímu vzdělávání (studium cizích jazyků, geografie ČR i cizích zemí atd.);

- podpora odbytu výrobků - kromě příjmu z ubytování tato činnost napomáhá k prodeji výrobků farmy a k celkové její propagaci;
- kladně je vnímán i zájem hostů o hospodaření na venkově.

5.2 Negativa agroturismu dle provozovatelů

Ve většině případů provozovatelé nepocítují žádné výrazné komplikace, nevýhody a negativní dopady při podnikání v agroturismu. Názory se opět liší dle vnímání jednotlivých provozovatelů, jejich osobní situace a konkrétního postavení na trhu. Negativa podnikání však většinou přináší pouze otázka financí a regulační nařízení ze strany státu nebo Evropské unie, která komplikují podnikání spíše v oblasti zemědělských aktivit a zpracování získaných surovin, než vyloženě v oblasti agroturismu.

Největší negativa a komplikace provozovatelé vidí v následujícím:

- zemědělství je samo o sobě velice náročné časově a finančně, pokud se k tomu připojí také agroturismus, může být občas velice náročné a stresující skloubit všechny činnosti, které je potřeba na farmě udělat;
- nevýhodou je také politika státu, která nepřeje malému podnikání a s tím související přístup úřadů a postoj státu;
- nedostatek financí samotných provozovatelů brání v rozvoji a rekonstrukci farmy;
- nedostatek finančních prostředků hostů, kteří se často rozhodují podle ceny ubytování a zkracují svůj pobyt jen na několik dní, místo na týdenní turnusy, jak tomu bylo dřív;
- někteří provozovatelé vnímají také nedostatek vlastních zkušeností a schopností jako komplikaci a to především při začátcích v podnikání;
- při hospodaření na pronajatých pozemcích existuje nejistota v prodlužování smluv na pronajaté pozemky, budovy či stroje;
- příliš přísná hygienická nařízení státu a Evropské unie na výrobu produktů, především u zpracování mléka;
- věk a s tím související úbytek zdraví je také jednou z komplikací pro farmáře, protože se už nezvládá tolik věcí za stejný čas jako dřív;
- někteří z farmářů považují ztrátu soukromí s rodinou za jednu z nevýhod podnikání v agroturismu;

- problémem pro některé podnikatele je také nedostatek energie a času na marketing a propagaci své farmy.

6 Shrnutí a návrhy na zlepšení

Ze sběru sekundárních dat a vlastního výzkumu vyplynulo několik zajímavých závěrů. Z analýzy nabídky agroturismu vyplývá, že se v současné době v Ústeckém kraji nachází dostatečné množství farem a ekofarem, z nichž některé mají s poskytováním služeb agroturismu dlouholeté zkušenosti. Zájemci o dovolenou na venkově tedy mají z čeho vybírat. Z dotazníkového šetření je patrné, že dotazovaní mají zájem o trávení dovolené v tuzemsku. Většina dotazovaných již mělo možnost aspoň jednou navštívit nějakou farmu, proto agroturismus jako způsob trávení volného času je pro ně lákavý. Existuje tedy mnoho potenciálních zákazníků, které by mohli provozovatelé agroturismu získat například zkvalitněním propagace své farmy. Přesto ale skoro polovina z nich pochybuje, že se agroturismus v budoucnosti stane moderním a atraktivním typem dovolené v ČR.

V dnešní době si mnoho majitelů ubytovacích zařízení, jako jeden z prvních motivů, pořizuje zvířata proto, aby jim přinášela užitek z prodeje domácích potravin, výrazný je také motiv zlepšování služeb pro hosty. Ekonomická situace států však hospodaření v malém měřítku příliš nepodporuje, proto nově vznikající farmy jsou zaměřeny spíše na ubytování než na zemědělství. Podnikání v zemědělství často závisí na mnoha faktorech - špatné počasí, zvyšování cen energií, surovin i daní. Při neustálém konkurenčním boji a snižování cen výrobků na hranici nákladů je podnikání velice náročné a mnohé z potenciálních velkofarem to odrazuje. Tuto skutečnost lze potvrdit z výzkumu, který je prováděn v rámci této bakalářské práce. Tento stav je zjevný nejen v Ústeckém kraji, ale dle výpovědí provozovatelů agroturismu na území celé ČR.

V této závěrečné kapitole jsou uvedeny návrhy ke zlepšení provozu ekofarmy Babiny, které vycházejí z provedené analýzy vybraného subjektu.

6.1 Zvýšení propagace

Ekofarma Babiny je velmi malý subjekt. Je znám hlavně v okrese Ústí nad Labem. V ostatních částech Ústeckého kraje není tolik v povědomí. Jak již bylo uvedeno, farma se pravidelně zúčastňuje různých akcí, na kterých se prezentuje a sděluje potencionálním zákazníkům bližší informace o vyjížděkách a oslavách, nabízí své biopotraviny. Je to výborný způsob prezentace, protože lidé mají možnost vidět koně, svézt se a ptát se na to, co je zajímavá. Ovšem takový způsob propagace není dostačující. Ekofarma Babiny nevyužívá sociální síť k propagaci, stejně jako propagační materiály

jako různé letáky v turistických infocentrech. Farma by se mohla zaměřit také na sousední kraje jako je Liberecký a Karlovarský kraj, jelikož v těchto oblastech existuje řada potenciálních návštěvníků. V současné době patří mezi hlavní zdroj informací internet. Farma má vlastní **internetové stránky**, které by se měly pravidelně aktualizovat. Na těchto stránkách by měly být prezentovány termíny akcí pro veřejnost, pozvánky na další události konané na farmě (např. sběr ovoce, ochutnávky biopotravin apod.).

Ekofarma může také vytvořit vlastní profil na **sociální síti** Facebook ke komunikaci a propagaci. Založení účtu na této síti je hlavně zdarma. Ekofarma by si mohla vytvořit profil na Instagramu, který u nás velmi nabývá na popularitě. Pomocí něho by sdílela fotografie z akcí či různých oslav s ostatními uživateli.

Další možnosti jak se dostat do povědomí lidí, je zaslat **reklamní letáky** do turistických infocenter Ústeckého kraje. Turisté často navštěvují infocentra k získání informací o daném místě. Letáky by měly obsahovat hlavně nabídku služeb farmy a kontakty na ní (telefon, email či Facebook). Výhoda reklamních letáků spočívá v jejich ceně. Oproti jiným druhům reklamy jsou letáky poměrně levnou záležitostí. Náklady na reklamní letáky jsou následující:

- oboustranný tisk 2 500 ks letáků (formát A5) - 1 840 Kč bez DPH,
- jednostranný tisk 1 000 ks letáků (formát A5) – 1 400 Kč bez DPH.

Tisk za tyto ceny nabízí firma v Karlových Varech, která zajišťuje dopravu zdarma po celé ČR u objednávek v hodnotě vyšší než 1 000 Kč. (Výhodný tisk 2015)

Dalším způsobem propagace by mohly být **billboardy**, které patří mezi ty nejdražší placené reklamy. Pro začátek by se daly udělat jen menší billboardy, které by byly umístěny u silnice. Na billboard by bylo dobré umístit logo farmy, kde bude zvláště možná možnost vyjížděk na koních po Českém středohoří, příjemné posezení ve srubu a ubytování. Nesmí tam samozřejmě chybět kontaktní číslo na farmu s adresou. Bylo by také vhodné doplnit billboard fotkami z vyjížděk, krajiny, posezení. Lidé by to jistě zaujalo a přijeli by farmu navštívit. Billboard by se vyplatilo umístit na dálnici směr Teplice – Praha. Největší procento návštěvníků na farmě tvoří lidé z hlavního města. Pro lepší navigaci by bylo dobré vytvořit menší navigační cedule, které by usnadnily potencionálním klientům hledání farmy. Tisk standardizovaného „euroformátu“ z rozměry 5100 x 2400 stojí 690 Kč za kus bez DPH. (Tiskomat 2017)

Propojením navržených reklam se farma dostane do všeobecného podvědomí, čímž se zákonitě dostaví pozitivní výsledky. V dnešní době je vhodná reklama prioritou pro úspěch v podnikání.

6.2 Projekt farmářské ovocné bedýnky

V posledních letech je zaznamenán vzrůstající trend navštěvování farmářských trhů ve městech, kde farmáři a pěstitelé nabízejí své domácí produkty. Z tohoto důvodu by mohla i ekofarma Babiny využít poptávky a nabízet produkt s názvem farmářské bedýnky, které dnes představují velmi žádanou alternativu k nákupu dovozových, méně kvalitních, zemědělských produktů v supermarketech. Jelikož farma pěstuje jen ovoce, bedýnka by byla pouze v ovocné variantě. Každý ze zákazníků by si při odjezdu mohl vybrat ze dvou variant, od velikosti bedýnky až po její obsah. Bedýnky by mohly sloužit i jako originální dárek z dovolené strávené na farmě.

Ekofarma by dokázala naplňovat bedýnky vlastními produkty pouze v době sezóny, tedy od června až do září. Ovocné bedýnky by byly aranžované přímo na ekofarmě a poté připravené k osobnímu odběru. Pokud by zákazníci měli k odběrnému místu daleko, ekofarma by mohla zřídit odběrné místo s tím, že by byla potřeba získat potřebné množství odběratelů. Proto by bylo spíše výhodnější, aby zájem o bedýnky měla větší skupina lidí a ekofarma by našla řešení jak objednávku dostavit na potřebné místo. Ekofarma by nabízela dva základní druhy bedýnek, které by se lišily obsahem i množstvím. Zákazníci by si nechali sestavit bedýnku z nabízených druhů sezónního ovoce, jako jsou třešně, švestky, jablka a hrušky. Doplnkovým produktem by byl pampeliškový med a bylinné čaje.

Ovocná bedýnka malá (vhodná pro jednu až dvě osoby)

- výběr ze sezónních druhů ovoce,
- hmotnost 4 kg,
- cena 250 Kč.

Ovocná bedýnka rodinná (vhodná pro rodinu s dětmi)

- výběr ze sezónních druhů ovoce,
- hmotnost 7 kg,
- cena 450 Kč.

7 Závěr

V teoretické části bakalářské práce byl objasněn pojem CR, jeho pozitivní a negativní vlivy na životní prostředí. V následujících kapitolách byly popsány ekologicky šetrné formy CR a formy venkovského CR. Větší pozornost byla věnována pojmu agroturismus, jeho významu na zemědělské podnikatelské subjekty, obec a stát.

Praktická část představila Ústecký kraj a jeho turistické regiony. Dále analyzovala jeho agroturistické služby, charakterizovala ekofarmu Babiny a pomocí SWOT analýzy ukázala její silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby. Součástí praktické části bylo dotazníkové šetření, jehož cílem bylo zjistit zájem a povědomí vybrané skupiny lidí o agroturismus. Celkové výsledky dotazníkového šetření ukázaly, že více než polovina dotazovaných mužů a žen tráví dovolenou v ČR a agroturismus jako způsob trávení volného času je láká. Přesto téměř polovina z nich si myslí, že agroturismus se nestane v budoucnosti moderním a atraktivním typem dovolené v ČR.

Hlavním cílem práce bylo provedení analýzy agroturistických služeb v Ústeckém kraji a na základě výsledku provedených analýz zhodnotit současný stav agroturismu v regionu.

Po provedení analýzy lze konstatovat, že Ústecký kraj má dobrý potenciál pro rozvoj agroturismu a množství ekofarem se pomalu rozrůstá. Stále více lidí si uvědomuje ekologický dopad na Zemi. Na mnoho lidí ve městech dopadá více stresu a negativních myšlenek, proto se pomalu začínají vracet na venkov. V předposlední kapitole bylo popsáno, jak vnímají agroturismus samotní poskytovatelé a v čem vidí přínosy a negativní dopady tohoto podnikání.

Návrhy pro ekofarmu Babiny vycházely z prováděné analýzy. Mezi navrhovaná doporučení patří zvýšení propagace a vytvoření farmářských ovocných bedýnek. Návrhy jsou pro ekofarmu dostupné jak finančně, tak i organizačně. Ekofarma Babiny je malý subjekt, ale díky dlouholeté praxi a zkušenostem majitelů může tento subjekt pokračovat v dalším úspěšném rozvoji.

Tato bakalářská práce byla přínosem z hlediska získání nových poznatků o provozování subjektu v odvětví CR a celkového přehledu o provozovnách agroturismu v Ústeckém kraji, což může být dobrým podkladem zejména pro informační turistická centra.

Seznam obrázků

Obrázek 1: Logo Svazu venkovské turistiky	16
Obrázek 2: Logo projektu Prázdniny na venkově	16
Obrázek 3: Logo ECEAT	17
Obrázek 4: Ústecký kraj	26
Obrázek 5: Dřevěné chatky v areálu farmy	33
Obrázek 6: Pohlaví respondentů	37
Obrázek 7: Bydliště respondentů	37
Obrázek 8: Vzdělání respondentů	38
Obrázek 9: Vyhledávací činnosti na farmě	40
Obrázek 10: Motiv pro strávení dovolené na farmě	41
Obrázek 11: Nedostatky na farmách	42
Obrázek 12: Typ ubytování při pobytu na farmě	43

Seznam tabulek

Tabulka 1: Protikladné rysy městského turismu a letovisek a venkovského turismu	15
Tabulka 2: Silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby ekofarmy Babiny	35
Tabulka 3: Trávení dovolené v tuzemsku	39
Tabulka 4: Povědomí o pojmu agroturismus	39
Tabulka 5: Zájem o agroturismus	40
Tabulka 6: Agroturismus v budoucnosti	44

Seznam zkratek

CR – Cestovní ruch

CK – Cestovní kancelář

ČR – Česká republika

ECEAT – Evropské centrum pro ekoagroturismus

HDP – Hrubý domácí produkt

CHKO – Chráněná krajinná oblast

UNESCO – Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu

UNWTO – Světová organizace cestovního ruchu

WTO – Světová organizace cestovního ruchu

Seznam použité literatury

Monografické publikace:

- ANDĚL, Jiří et al. *Geografie Ústeckého kraje*. 1.vyd. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, Pedagogická fakulta, 2000. 151 s. ISBN 80-7044-320-0.
- HALL, Derek; Lesley ROBERTS; Morgan MITCHELL. *New directions in rural tourism* Ashgate, 2003. 237 s. ISBN 07-546-3633-X
- JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Marketing v cestovním ruchu*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009, ISBN 978-80-247-3247-3
- KOLEKTIV AUTORŮ, Katedra cestovního ruchu VŠE Praha, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj*. Praha: Oeconomica, 2007. 124 s. ISBN 978-80-245-1159-7-. Skripta. VŠE Praha.
- KOTIKOVÁ, Hana. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. Praha: Grada Publishing, 2013. 208 s. ISBN 978-80-247-4603-6
- KOZEL, R. *Moderní marketingový výzkum*. Praha: Grada Publishing, 2006. 277s. ISBN 80-247-0966-X
- KUČEROVÁ, J. *Trvalo udržitelný rozvoj cestovního ruchu*. 1. vyd. Banská Bystrica: Ekonomická fakulta Univerzity Mateja Bela, 1999. ISBN 80-8055-307-6
- MOUREK, Daniel. *Cestovní ruch a životní prostředí*. Sborník. Praha: Univerzita Karlova - Centrum pro otázky životního prostředí, 2002.
- ORIEŠKA, J. *Služby v cestovním ruchu*. 1. vyd. Praha: Idea Servis, 2010. 405 s. ISBN 978-80-85970-68-8.
- PÁSKOVÁ, Martina; ZELENKA, Josef. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde, 2012. 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2.
- POUROVÁ, Marie. *Agroturistika, možnosti rozvoje a perspektiva v České republice*. Vyd. 1. Praha: Kufř, 2000, 113 s. Monografie (Česká zemědělská univerzita). ISBN 80-213-0672-6.
- POUROVÁ, Marie. *Agroturistika*. 1.vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta ve vydavatelství Credit, 2002, 123 s. ISBN 80-213-0965-2.
- RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch - soubor studijních materiálů*. 3.vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2009. ISBN 978-80-7418-028-6.

RYGLOVÁ, K., M. BURIAN a I. VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruchu – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 1. vyd. Praha: GradaPublishing, 2011. 216 s. ISBN 978-80-247-4039-3.

STŘÍBRNÁ, Marie. *Venkovská turistika a agroturistika*. 1. vyd. Praha: Profi Press, c2005, 65 s. ISBN 80-867-2614-2.

VYSTOUPIL, Jiří; ŠAUER, Martin et al. *Geografie cestovního ruchu České republiky*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. 315 s. ISBN 978-80-7380-340-7.

WALL, G., MATHIESON, A. *Tourism: changes, impacts and opportunities*. 1st ed. Pearson Prentice Hall, Harlow, 2006. 412 s. ISBN 978-0-130-99400-4.

Elektronické zdroje

BIO farma Dolní Křečany. Úvod. [online]. 15.4.2017 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.romanovky.com/home/index.html>

Brána do Čech. *Brána do Čech*. [online]. 14. 7. 2016 [cit. 2016-07-14]. Dostupné z: <http://www.gatetobohemia.com/>

CzechTourism (2005-2016). *Charakteristika a význam cestovního ruchu v Česku*. [online]. 16. 7. 2016 [cit. 2016-07-16]. Dostupné z: <http://old.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>

ECEAT. *ECEAT QUALITY-TRAVEL-EXPERTISE*. [online]. 20.7.2016 [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: <http://www.eceat.cz/>

Eurogites.org. *Country holidays in Europe*. [online]. 21.4.2016 [cit. 2016-04-21]. Dostupné z: <http://www.eurogites.org/about.php?lang=EN>

Ekofarma Slavošov. *Vítejte na farmě* [online]. 17.4.2016 [cit. 2016-04-17]. Dostupné z: <http://www.ekofarma-natural.cz/>

Ekofarma Babiny. *O nás* [online]. 17.4.2016 [cit. 2016-04-17]. Dostupné z: <http://www.ekofarma-babiny.cz/>

Ekologická farma Letní Stráň. *Home*. [online]. 20.4.2016 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.farmaletnistran.cz/ekologie.html>

Ekofarma Camp Valdek. *EKO farma*. [online]. 15.4.2017 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.farmavaldek.cz/uvod-eko-farma>

Farma Zababeč. *Úvod* [online]. 17.4.2016 [cit. 2016-04-17]. Dostupné z: <http://www.farmazababec.cz/cz/>

Firmy.cz. Farma Žampach. [online]. 15.4.2017 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <https://www.firmy.cz/detail/12987802-farma-zampach-vernerice-loucky.html>

Firmy.cz. Stáj dvůr Židovice. [online]. 15.4.2017 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <https://www.firmy.cz/detail/2693461-staj-dvur-zidovice-ondrej-pospisil-libceves-zidovice.html>

Firmy Ústí nad Labem. Farma Natural Ječmínek. [online]. 15.4.2017 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.firmy-usti.cz/f439854-farma-natural-jecminek-povrly-jezdecke-oddily-a-kluby/>

Fojtovice. *AKCE ve Fojtovicích*. [online]. 15.4.2017 [cit. 2017-04-15]. Dostupné z: <http://www.fojtovice.cz/>

Hospodářství pod Strážným vrchem. Koží farma. [online]. 15.4.2017 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.podstraznym.cz/>

Info-turistika.cz. Ekologická farma Kamenec. [online]. 15.4.2017 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <https://info-turistika.cz/detail/ekologicka-farma-kamenec-kamenec-jilove-u-decina->

JV Ranch České Švýcarsko. *Home* [online]. 17.4.2016 [cit. 2016-04-17]. Dostupné z: <http://www.jvranch.cz/>

Jezdecká společnost na Špičáku. *Centrum aktivního odpočinku* [online]. 15.4.2017 [cit. 2017-04-15]. Dostupné z: <http://www.agrorelax.cz/>

JS Vlčí ranč Jánská. *Ranč Jánská* [online]. 17.4.2016 [cit. 2016-04-17]. Dostupné z: <http://www.dragonet.cz/janska/>

Kamenná stáj Čerěníště. *Aktuality*. [online]. 15.4.2017 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.konecereniste.wbs.cz/>

Kam po Česku. *Proč do Ústeckého kraje?*. [online]. 16. 7. 2016 [cit. 2016-07-16]. Dostupné z: <http://www.kampocesku.cz/kraj/ustecky?page=1>

Kantorková, Klára. PRO - BIO SVAZ EKOLOGICKÝCH ZEMĚDĚLCŮ. *Metodika vzdělávacího programu ekoagroturistika*. 2013. [online]. 17. 7. 2016 [cit. 2016-07-17]. Dostupné z: <http://pro-bio.cz/wp-content/uploads/2016/11/Metodika-vzd%C4%9B1%C3%A1vac%C3%ADho-programu-Ekoagroturistika-final.pdf>

Koží farma Žofín. *Úvodní* [online]. 17.4.2016 [cit. 2016-04-17]. Dostupné z: <http://www.kozifarma-zofin.cz/>

Kudyznudy.cz. Farma U sluníček Heřmanov. [online]. 15.4.2017 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.kudyznudy.cz/aktivity-a-akce/aktivity/farma-u-slunicek-hermanov.aspx>

Lamafarma.cz. O nás. [online]. 15.4.2017 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.lamafarma.cz/index.php?clanek=12>

Natura Rumburk. O nás. [online]. 20.4.2016 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.natura.regin.cz/>

Na Stodolci. Úvod [online]. 17.4.2016 [cit. 2016-04-17]. Dostupné z: <http://www.nastodolci.cz/jizdarna-cz>

Pásková, M; Zelenka, J. Krajina vyhledávaná, konzumovaná, či tvořená cestovním ruchem? *Geografické rozhledny*. Praha: Ministerstvo životního prostředí v ČR, 2007. [online]. 17.10.2016 [cit. 2016-10-17]. Dostupné z: <http://geography.cz/geograficke-rozhledy/wp-content/uploads/2007/04/6-9.pdf>

Prázdniny na venkově. *Informační web*. [online]. 20.7.2016 [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: <http://www.projekt-pnv.cz/doc/13/>

Prázdniny na venkově. *Prázdniny na venkově po celý rok* [online]. 20.7.2016 [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: <http://www.prazdninynavenkove.cz>

Ranč u Matěje. *Relaxační centrum volného času*. [online]. 15.4.2017 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.rancumateje.cz/>

Ranč v Horách. Úvod. [online]. 15.4.2017 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <https://www.rancvhorach.cz/index.html>

RIS. *Okresy Ústeckého kraje*. [online]. 14. 7. 2016 [cit. 2016-07-14]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/ustecky-kraj/okresy/>

Selský dvůr Braňany. *Novinky* [online]. 17.4.2016 [cit. 2016-04-17]. Dostupné z: <http://www.selskydvur.info/>

Selský dvůr Perštejn. *Home* [online]. 17.4.2016 [cit. 2016-04-17]. Dostupné z: http://www.selsky-dvur-perstejn.com/web/cs_index.php

Statek Oblík. O nás. [online]. 20.4.2016 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.statek-oblik.cz/#o-nas>

Svaz venkovské turistiky. *O svazu* [online]. 17.4.2016 [cit. 2016-04-17]. Dostupné z: <http://www.svazvt.cz/doc/5/>

Tiskomat (2017). TISKOMAT –Kvalitní velkoplošný tisk. [online]. 15.4.2017 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.tiskomat.cz/nase-sluzby/tisk-na-bbs-papir/>

The International ecotourism society. (1990-2014) *What is Ecotourism?* [online]. 20.7.2016 [cit. 2016-07-20]. Dostupné z: <http://www.ecotourism.org/what-is-ecotourism>

Ubytování na farmě. *Farma Kojetín*. [online]. 15.4.2017 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.ubytovani-na-farme.cz/dr-cs/2070-farma-kojetin.html>

Ubytování na farmě. Farma Green Valley. [online]. 15.4.2017 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.ubytovaninafarme.cz/nabidky-ubytovani/54-farma-green-valley>

Ubytování na farmě. Farma Klíny. [online]. 15.4.2017 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.ubytovaninafarme.cz/nabidky-ubytovani/98-farma-kliny>

Unwto.org. Sustainable Development of Tourism. (2005) [online]. 19 .7. 2016 [cit. 2016-19-07]. Dostupné z: <http://sdt.unwto.org/en/content/about-us-5>

Ústecký kraj. *Správní mapa*. (2006) [online]. 16. 7. 2016 [cit. 2016-07-16]. Dostupné z: <http://spravnimapa.topograf.cz/84349/ustecky-kraj>

Výhodný tisk (2015). *Výhodný tisk Karlovy Vary - nejlevnější letáky*. [online]. 15.4.2017 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.vyhodnytisk.cz/tiskoviny/letaky>

Zelené zprávy.cz. *Agroturistika – prázdniny na venkově*. In: [online]. 17.7. 2016 [cit. 2016-07-17]. Dostupné z: <http://www.zelenezpravy.cz/agroturistika-%E2%80%93-prazdniny-na-venkove/>

3V Třebušín. *Home* [online]. 15.4.2017 [cit. 2017-04-15]. Dostupné z: <http://www.trebusin.eu/>

Seznam příloh

Příloha A: Seznam provozoven

Příloha B: Bodové hodnocení agroturistických center

Příloha C: Dotazník zájmů turistu o agroturismus

Příloha D: Oslovení provozovatelů agroturistických center

Přílohy

Příloha A: Seznam provozoven

JV Ranch České Švýcarsko

Obec: Rybníště (u Krásné Lípy)

Druh ubytování: Apartmány pro 16 osob v celkem 4 pokojích. Cena pro 1 osobu je 450 Kč (min. 2 os. v apartmánu), pro 1 osobu v apartmánu 850 Kč, pobyt dítěte do 2 let je zdarma, dítě ve věku 3-12 let 300 Kč.

Stravování: Snídaně (80,- Kč/osoba).

Nabídka služeb CR: Vyjížděky na koni pro děti i dospělé, pěší turistika, velké množství cyklostezek, tenisové kurty s halou, minigolf, plážový volejbal, skijoring přímo na ranči (lyžař tažený koněm), sportovní areál Továrna (cca 1 km z ranče).

Orientace statku: Koně (JV Ranch České Švýcarsko, 2016)

Penzion a jízdárna na Stodolci

Obec: Dolní Chřibská

Druh ubytování: Penzion s 12 pokoji a 2 apartmány s celkovou kapacitou 40 lůžek. Ceny jsou v rozmezí 450 – 700 Kč za osobu na noc. Cena ubytování obsahuje také bohatou snídani z lokálních surovin.

Stravování: Snídaně v restauraci s kapacitou cca 100 míst v letních měsících a 65 míst v zimních měsících.

Nabídka služeb CR: Jízda na koni, pěší turistika, cykloturistika, hipoturistika, lezení ve skalách, golf, ski areál v Horním Podluží (cca 6km), dětské hřiště s pískovištěm, prolézačkami a skluzavkou. Statek rovněž slouží pro uspořádání svateb.

Orientace statku: Koně (Na Stodolci, 2010)

Vlčí ranč Jánská

Obec: Janská (u České Kamenice)

Druh ubytování: Přímo na statku ve třech dvoulůžkových pokojích a ve dvou třílůžkových pokojích (350 Kč/noc/osoba). V podkroví je apartmán pro 8 lidí (200 Kč/noc/osoba). Děti do 3 let mají pobyt zdarma.

Stravování: Snídaně po domluvě

Nabídka služeb CR: Jízda na koni, pěší turistika, cykloturistika, koupaliště Česká Kamenice (3km), Adrenalin park, dětské hřiště s lanovkou a dalšími atrakcemi.

Orientace statku: Koně (JS Vlčí ranč Jánská, 2014)

Statek Fojtovice

Obec: Fojtovice

Druh ubytování: Horský hotel s celkovou kapacitou 27 lůžek (400 Kč/noc/osoba).

Stravování: Snídaně (75 Kč/osoba).

Nabídka služeb CR: Vyjížděky na koních, cykloturistika, běžecké tratě, sjezdovky, bobová dráha v německém Altenbergu (7 km). Statek nabízí možnost uspořádání soukromých a firemních akcí.

Orientace statku: Koně, skot (Fojtovice, 2017)

Ekofarma Babiny

Obec: Nová Ves u Pláně

Druh ubytování: V dřevěných chatkách s celkovou kapacitou 28 lůžek (600 Kč/noc/osoba). Ubytování je také možné ve vlastním stanu (50 Kč/noc/osoba).

Stravování: Snídaně po domluvě

Nabídka služeb CR: Vyjížděky na koních, několikadenní turnusy do vzdálenějšího okolí, cykloturistika, přírodní koupání v okolí, možnost rybolovu. Doplnkovým produktem je uspořádání narozeninových oslav pro děti, jednodenní akce a svatby.

Orientace farmy: Koně, skot, sadovnictví (Ekofarma Babiny, 2010)

Selský dvůr v Braňanech

Obec: Braňany (u Mostu)

Druh ubytování: Penzion s dvoulůžkovými pokoji a apartmány s možností přistýlky s celkovou kapacitou 25 lůžek (od 750 Kč/noc/osoba). Cena ubytování zahrnuje snídaní.

Stravování: Snídaně v restauraci s kapacitou pro 60 hostů.

Nabídka služeb CR: Jízda na koni, teambuilding (práce hrou), exkurze pro děti. Statek také slouží pro uspořádání soukromých a firemních oslav.

Orientace statku: Koně (Selský dvůr Braňany, 2016-2017)

Ekologická farma Letní Stráň

Obec: Velká Veleň

Druh ubytování: Přímo na farmě s dvoulůžkovými pokoji s možností přistýlky (od 300 Kč/noc/osoba) a apartmány (od 400 Kč/noc/osoba) s celkovou kapacitou 26 lůžek.

Stravování: Snídaně v ceně ubytování

Nabídka služeb CR: Vyjížděky na koních, cykloturistika, bouldering (lezení po malých skalách). Doplnkovým produktem je tenisové hřiště, pískové hřiště na plážový volejbal, prolézačky a trampolína.

Orientace farmy: Koně, skot, rostlinná výroba. (Ekologická farma Letní Stráň, 2016)

Ranč 3V Třebušín

Obec: Třebušín

Druh ubytování: V dřevěných chatkách přímo v areálu farmy s kapacitou 12 lůžek (od 150 Kč/noc/osoba). Ubytování je možné také ve stanech (180 Kč/noc/osoba) nebo ve vlastním stanu (60 Kč/noc/osoba).

Stravování: Snídaně (90 Kč/osoba).

Nabídka služeb CR: Vyjížd'ky na koních do okolí pro pokročilé i začátečníky, vícedenní putování na koních, cykloturistika.

Orientace farmy: Koně (3V Třebušín, 2017)

Jezdecká společnost na Špičáku

Obec: Mikulovice (u Klášterce nad Ohří)

Druh ubytování: Penzion s celkovou kapacitou 12 lůžek (250 Kč/noc/osoba).

Stravování: Snídaně po domluvě

Nabídka služeb CR: Jízda na koni, exkurze pro děti, pěší turistika, cykloturistika

Orientace farmy: Koně, drůbež, živočišná výroba. (Centrum aktivního odpočinku – Jezdecká společnost na Špičáku, 2004-2017)

Statek Oblík

Obec: Louny

Druh ubytování: Přímo na statku a v 6 apartmánech s celkovou kapacitou 24 lůžek (1500 Kč/noc/osoba). Apartmány jsou vybaveny vlastním sociálním zařízením a vybavenou kuchyňkou.

Stravování: Snídaně po domluvě

Nabídka služeb CR: Poznávací výlety pro děti, faremní aktivity, cykloturistika, nordic walking (dynamická chůze s holemi)

Orientace statku: Rostlinná výroba, živočišná výroba, skot, sadovnictví. (Statek Oblík, 2016)

Selský dvůr v Perštejně

Obec: Perštejn

Druh ubytování: V budově penzionu, dále v chatkách a turistických pokojích s celkovou kapacitou 71 lůžek. Ceny se pohybují od 750 Kč/noc/osoba. Cena ubytování zahrnuje bohatou snídani podávanou bufetovým způsobem.

Stravování: Snídaně v selské restauraci s kapacitou 70 míst.

Nabídka služeb CR: Vyjížd'ky na koních, pěší turistika, cykloturistika, vodní turistika, možnost lyžování v nedaleko vzdálených lyžařských areálech, dětské hřiště

s prolézačkami. Doplňkovým produktem je bazén, sauna a masáže. Statek rovněž slouží pro konání svatebních obřadů, seminářů či školení.

Orientace statku: Koně, skot, drůbež. (Selský dvůr Perštejn, 2016)

Farma Natura Rumburk

Obec: Rumburk

Druh ubytování: V pavilonu a chatkách s celkovou kapacitou 125 lůžek (od 290 Kč/noc/osoba).

Stravování: Snídaně (75 Kč/osoba), polopenze (160 Kč/osoba), plná penze (270 Kč/osoba).

Nabídka služeb CR: Cykloturistika, rozhledny v blízkém okolí, akvaparky (40 km), letní tábory pro děti, sportovní soustředění

Orientace farmy: Skot (Natura Rumburk, 2016)

Kozí farma Žofín

Obec: Horní Podluží

Druh ubytování: Přímo na statku ve dvou stylově zařízených pokojích s kapacitou 6 lůžek (300 Kč/noc/osoba).

Stravování: Možnost vlastního vaření ve společné kuchyňce.

Nabídka služeb CR: Jízda na koni, cykloturistika, místní koupaliště, lyžařský areál s uměle zasněžovanou sjezdovkou.

Orientace farmy: Kozy, živočišná výroba. (Kozí farma Žofín, 2016)

Farma Třebušín Zababeč

Obec: Třebušín

Druh ubytování: Penzion s celkovou kapacitou 16 lůžek (360 Kč/noc/osoba).

Stravování: Snídaně formou švédských stolů (80 Kč/osoba), polopenze (170 Kč/osoba), plná penze (280 Kč/osoba).

Nabídka služeb CR: Jízda na koni, putování na koních, cykloturistika. Doplňkovým produktem jsou prolézačky, hřiště, trampolína a venkovní bazén.

Orientace farmy: Koně (Farma Zababeč, 2016)

Ekofarma Natural

Obec: Slavošov

Druh ubytování: Penzion s celkovou kapacitou 9 lůžek (450 Kč/noc/osoba).

Stravování: Možnost vlastního vaření ve společné kuchyňce.

Nabídka služeb CR: Jízda na koni, cykloturistika, pěší turistika

Orientace farmy: Koně, skot, drůbež, rostlinná výroba. (Ekofarma Natural – Slavošov, 2010-2016)

Lamafarma

Obec: Malá Veleň

Druh ubytování: Jurta s vlastním sociálním zařízením s celkovou kapacitou 4 lůžek (500 Kč/noc/osoba).

Stravování: Snídaně (80 Kč/osoba).

Nabídka služeb CR: Cykloturistika, koupání v blízkosti farmy, Děčín (8 km), Benešov nad Ploučnicí (3 km).

Orientace farmy: Kozy, lamy krotké, oslíky. (Lamafarma, 2008)

Stáj Dvůr Židovice

Obec: Židovice

Druh ubytování: Přímou na statku ve dvoulůžkových pokojích s kapacitou 6 lůžek (250 Kč/noc/osoba).

Stravování: Snídaně po domluvě

Nabídka služeb CR: Jízda na koni, cykloturistika

Orientace statku: Koně, skot, rostlinná výroba. (Firmy.cz, 1996 – 2017)

Hospodářství pod strážným vrchem

Obec: Merboltice

Druh ubytování: Přímou na statku s kapacitou 5 lůžek (200 Kč/noc/osoba). Hosté mohou také přespat ve vlastním stanu.

Stravování: Snídaně po domluvě

Nabídka služeb CR: Školní výlety, teambuilding, pěší turistika, cykloturistika

Orientace statku: Kozy, drůbež, živočišná výroba, sadovnictví. (Hospodářství pod Strážným vrchem Merboltice, 2016)

Ranč u Matěje

Obec: Blatno (U Chomutova)

Druh ubytování: V rodinném penzionu ve dvou a třílůžkových pokojích s možností přistýlky s celkovou kapacitou 22 lůžek (od 350 Kč/noc/osoba).

Stravování: Snídaně v restauraci formou švédského stolu s kapacitou 40 míst (90 Kč/osoba).

Nabídka služeb CR: Vyjížděky na koních, tenis, vznášedlo, venkovní volejbal i nohejbal, střelba z luku, výlety na běžkách. Doplnkovým produktem je whirlpool, infrasauna, masáže a také uspořádání svateb a různých oslav.

Orientace statku: Koně (Ranč u Matěje, 2016)

Farma Kojetín

Obec: Kojetín (Radonice)

Druh ubytování: Ve vlastním stanu (60 Kč/noc/osoba).

Stravování: Snídaně po domluvě

Nabídka služeb CR: Cykloturistika, pěší turistika

Orientace farmy: Kozy, skot, sadovnictví. (Ubytování na farmě, 2000 – 2017)

Farma U sluníček

Obec: Heřmanov

Druh ubytování: Přímo na farmě v dvoulůžkových pokojích s kapacitou 10 lůžek (300 Kč/noc/osoba).

Stravování: Možnost vlastního vaření ve společné kuchyňce.

Nabídka služeb CR: Jízda na koni, cykloturistika, výlety do okolí.

Orientace farmy: Koně, skot, drůbež, živočišná výroba. (Kudyznudy, 2017)

Farma Žampach

Obec: Verneřice (u Děčína)

Druh ubytování: V penzionu ve dvoulůžkových a třílůžkových pokojích s možností přistýlky s celkovou kapacitou 14 lůžek (350 Kč/noc/osoba). Děti do 5 let mají pobyt zdarma.

Stravování: Snídaně po domluvě v restauraci s kapacitou 24 míst.

Nabídka služeb CR: Pěší turistika, cykloturistika

Orientace farmy: Skot, drůbež. (Firmy.cz, 1996 – 2017)

BIO farma Dolní Křečany

Obec: Dolní Křečany (u Děčína)

Druh ubytování: Ve vlastním stanu (50 Kč/noc/osoba).

Stravování: Snídaně po domluvě

Nabídka služeb CR: Pěší turistika, cykloturistika. Doplnkovým produktem je prodej domácích výrobků.

Orientace farmy: Kozy, skot, živočišná výroba. (BIO farma Dolní Křečany, 2013)

Kamenná stáj Čeřeniště

Obec: Čeřeniště (u Ústí nad Labem)

Druh ubytování: Přímo na farmě s celkovou kapacitou 15 lůžek (200 Kč/noc/osoba).

Stravování: Snídaně (35 Kč), oběd (85 Kč), večeře (80 Kč).

Nabídka služeb CR: Jízda na koni, pěší turistika.

Orientace statku: Koně (Kamenná stáj Čeřeniště, 2016)

Ekologická farma Kamenec

Obec: Kamenec – Jílové (u Děčína)

Druh ubytování: V penzionu s celkovou kapacitou 27 lůžek (450 Kč/noc/osoba).

Stravování: Snídaně po domluvě

Nabídka služeb CR: Vyjížd'ky na koních, pěší turistika.

Orientace farmy: Koně, skot, kozy. (Info-turistika, 2010)

Farma Natural Ječmínek

Obec: Povrly

Druh ubytování: V penzionu ve dvoulůžkových pokojích s možností přistýlky s celkovou kapacitou 11 lůžek (450 Kč/noc/osoba).

Stravování: Snídaně po domluvě

Nabídka služeb CR: Jízda na koni, výlety do okolí.

Orientace farmy: Koně (Firmy Ústí nad Labem, 2007 – 2017)

Ranč v Horách

Obec: Nová Ves v Horách

Druh ubytování: Přímo na farmě ve dvoulůžkových pokojích s kapacitou 6 lůžek (350 Kč/noc/osoba).

Stravování: Snídaně a večeře po domluvě (90Kč/osoba).

Nabídka služeb CR: Jízda na koni, výlety do okolí. Doplnkovým produktem je prodej domácích výrobku.

Orientace statku: Koně, kozy, živočišná výroba. (Ranč v Horách, 2016)

Ekofarma Camp Valdek

Obec: Staré Křečany

Druh ubytování: V apartmánech s možností přistýlky s kapacitou 10 lůžek (1200 Kč/noc/osoba). K dispozici je také 12 chatek pro 4 osoby (250 Kč/noc/osoba) a 18 táborových chatek pro 5 osob (150 Kč/noc/osoba).

Stravování: Snídaně, polopenze, plná penze v restauraci s kapacitou 40 míst.

Nabídka služeb CR: Vyjížd'ky na koních, cykloturistika, koupání v okolí, výlety do okolí. Doplnkovým produktem je teambuilding, pronájem tenisových kurtu, venkovní fitness, tábory pro děti.

Orientace farmy: Koně, skot, kozy, drůbež. (Ekofarma Camp Valdek, 2016)

Farma Green Valley

Obec: Horní Habartice (u Děčína)

Druh ubytování: Přimo na farmě ve dvoulůžkových pokojích s možností přistýlky s celkovou kapacitou 11 lůžek (350 Kč/noc/osoba).

Stravování: Snídaně v restauraci s kapacitou 28 míst (85 Kč/osoba).

Nabídka služeb CR: Jízda na koni, výlety do okolí. Doplnkovým produktem je uspořádání různých oslav a prodej domácích výrobku.

Orientace farmy: Koně, skot, drůbež, sadovnictví. (Ubytování na farmě, 2009)

Farma Klíny

Obec: Klíny

Druh ubytování: Přimo na farmě ve dvoulůžkových pokojích s kapacitou 7 lůžek (250 Kč/noc/osoba).

Stravování: Snídaně po domluvě

Nabídka služeb CR: Jízda na koni, sportovní areál, běžecké tratě v okolí, lezení po lezecké stěně.

Orientace farmy: Koně, kozy, skot. (Ubytování na farmě, 2009)

Příloha B: Bodové hodnocení agroturistických center

Název farmy	Obec	Druh ubytování	Nabídka služeb CR	Stravování	Orientace farmy	Body celkem
JV Ranch České Švýcarsko	Rybniště	5	8	2	1	16
Penzion a jízďárna na Stodolci	Dolní Chříbská	8	10	2	1	21
Vlčí ranč Jánská	Janská	7	6	2	1	16
Statek Fojtovice	Fojtovice	4	6	2	2	14
Ekofarma Babiny	Homole u Panny	1	6	2	3	12
Selský dvůr v Braňanech Ekologická farma Letní Straň	Braňany Velká Veleň	8 7	4 7	2 2	1 3	15 19
Ranč 3V Třebušín	Třebušín	1	3	2	1	7
Jezdecká společnost na Špičáku	Mikulovice	3	4	2	3	12
Statek Oblík	Louny	7	4	2	4	17
Selský dvůr v Perštejně	Perštejn	6	10	2	3	21
Farma	Rumburk	1	5	3	1	10

Natura Rumburk						
Kozí farma Žofín	Horní Podluží	2	4	1	3	10
Farma Třebušín Zababeč	Třebušín	3	7	3	1	14
Ekofarma Natural	Slavošov	3	3	1	4	11
Lamafarma	Malá Veleň	2	4	2	3	11
Stáj Dvůr Židovice	Židovice	2	2	2	3	9
Hospodářství pod strážným vrchem	Merboltice	3	4	2	4	13
Ranč u Matěje	Blatno	3	10	2	1	16
Farma Kojetín	Kojetín	1	2	2	3	8
Farma U sluníček	Heřmanov	2	3	1	4	10
Farma Žampach	Verneřice	3	2	2	2	9
BIO farma Dolní Křečany	Dolní Křečany	1	2	2	3	8
Kamenná stáj Čeřeniště	Čeřeniště	2	2	3	1	8
Ekologická farma Kamenec	Kamenec – Jílové	3	2	2	3	10

Farma Natural Ječmínek	Povrly	3	2	2	1	8
Ranč v Horách	Nová Ves v Horách	2	2	2	3	9
Ekofarma Camp Valdek	Staré Křečany	6	8	3	4	21
Farma Green Valley	Horní Habartice	2	3	2	4	11
Farma Klíny	Klíny	2	4	2	3	11

Bodová stupnice:

5 - ubytování v apartmánech,

4 – hotel,

3 – penzion,

2 – ubytování v soukromí,

1 – ubytování v chatkách či stanu

3 – snídaně, polopenze, plná penze,

2 – snídaně,

1 – možnost vlastního vaření ve společné kuchyňce

Příloha C: Dotazník zájmů turistů o agroturismus

Zájem turistů o agroturismus

Dobrý den,

jsem studentkou Západočeské univerzity v Plzni, Fakulty ekonomické a tímto se na Vás obracím s prosbou o spolupráci. Tento dotazník je součástí mého výzkumu k bakalářské práci, ve které se zabývám agroturismem v Ústeckém kraji a prosím Vás o jeho vyplnění. Dotazník je anonymní a zabere Vám jen několik minut času.

Děkuji Vám za čas a ochotu.

Pro usnadnění a efektivnější vyplnění dotazníku jsem se rozhodla uvést definici toho, co vlastně agroturismus znamená:
„Jedná se o způsob trávení dovolené na venkově a to na rodinném statku či na farmě, kde je aktivně provozována hospodářská činnost. Turistům je umožněno volně se pohybovat po celé farmě, mají možnost seznámit se s jejím chodem a většinou je možné s prací na farmě i pomoci. Velkým zážitkem bývá kontakt se zvířaty žijícími na farmě. V nabídce bývá ubytování, stravování nebo alespoň možnost ochutnávky a nákupu čerstvých produktů, další služby nebo program dle poskytovatele“.

1. Jste muž nebo žena?

- Muž
- Žena

2. Vaším bydlištěm je?

- Město
- Venkov

3. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- Základní / výuční list
- Středoškolské s maturitou
- Vysokoškolské

4. Trávíte alespoň část své dovolené v tuzemsku?

- Ano

- Ne

5. Setkal/a jste se někdy dříve s pojmem agroturismus?

- Ano
- Ne

6. Měl/a jste možnost navštívit nějakou ekofarmu a strávit na ni určitý čas?

- Ano
- Ne

7. Pokud ano, kde se farma nacházela?

- Střední Čechy
- Praha
- Severní Čechy
- Jižní Čechy
- Vysočina
- Východní Čechy
- Žádnou farmu jsem nenavštívil/a
- Jiné:

8. Láká vás agroturismus?

- Ano
- Ne

9. Pokud ano, které činnosti byste vyzkoušeli? (můžete uvést více možností)

- Jízda na koni
- Práce se zvířaty (dojení, stříhání vlny)
- Pomoc s pracemi na statku (sběr ovoce, sekání trávy, kydání hnoje)
- Nákup produktů z domácí výroby
- Pouze ubytování, případně stravování
- Možnost vyzkoušet si staré řemeslo (tkaní, hrnčířství atd.)
- Jiné:

10. Jaký by byl hlavní motiv pro strávení dovolené na farmě / ekofarmě?

- Příroda
- Zážitky spojené s farmařením
- Kontakt se zvířaty
- Domácí strava
- Zkouška nového typu dovolené
- Možnost naučit se novým dovednostem

11. Je něco, co by vám při pobytu na farmě vadilo? (můžete uvést více možností)

- Zápach
- Hluk
- Špatná dopravní dostupnost
- Malé kulturní vyžití a noční život
- Nemám rád/a zvířata
- Ne, z výše uvedeného všechno k venkovu patří

12. S kým trávíte svoji dovolenou?

- Sám/a
- S rodinou
- S kamarády
- S partnerkou/partnerem

13. Jaký typ ubytování jste nebo byste při agroturismu upřednostnil/a?

- Hotel
- Pension
- Ubytování v soukromí
- Chata a chalupa
- Ubytování přímo na farmě

14. Jaký typ stravování byste při agroturismu upřednostnil/a?

- Stravování v restauraci
- Jídlo připravené na farmě
- Vlastní kuchyň

15. Domníváte se, že agroturismus se stane v budoucnosti moderním a atraktivním typem dovolené v ČR?

- Ano
- Ne

Příloha D: Oslovení provozovatelů agroturistických center

Dobrý den,

jmenuji se Mariya Vesela a jsem studentkou Západočeské univerzity v Plzni, Fakulty ekonomické. Studuji ve třetím ročníku a momentálně píšu bakalářskou práci na téma Agroturismus v Ústeckém kraji. Tímto e-mailem si Vás dovoluji požádat o spoluprací a odpovědět na 10 otázek, které se týkají podnikání v agroturismu. Odpovědi na otázky Vám zaberou pár minut a mě pomohou vyhodnotit pozitivní a negativní stránky provozování této formy CR.

Otázky:

1. Proč jste se rozhodl/a podnikat v oblasti agroturismu?
2. Jaké hlavní komplikace jste pocíťoval/a při začátcích v podnikání?
3. V čem je pro Vás tento typ podnikání přínosný?
4. Spolupracuje na podnikání celá rodina?
5. Jak podporuje stát podnikání v agroturismu?
6. Je velká konkurence v agroturismu? Došlo k jejímu nárůstu od té doby, co jste začali podnikat?
7. Máte dostatek vlastních finančních prostředků?
8. Jaké jsou podle Vás výhody provozování této formy CR?
9. S jakými problémy se nejčastěji setkáváte při provozování agroturismu?
10. Spolupracujete při svém podnikání s ostatními farmáři či obyvateli obce?

Předem děkuji za zaslání odpovědí.

S pozdravem,

Mariya Vesela

Abstrakt

VESELA, Mariya. *Agroturismus v Ústeckém kraji*. Cheb, 2017. 60 s. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta ekonomická.

Klíčová slova: agroturismus, ekoturismus, venkovský cestovní ruch, životní prostředí, SWOT analýza

Předložená bakalářská práce se zabývá jednou z forem ekologicky šetrného cestovního ruchu, konkrétně agroturismem. Tato i ostatní formy jsou charakterizovány v prvních kapitolách. Následující kapitola se týká Ústeckého kraje a jeho turistických oblastí. Na to navazuje analýza agroturistických služeb v daném regionu. Další kapitola je věnována charakteristice vybraného podnikatelského subjektu a provedení SWOT analýzy. Následuje vyhodnocení dotazníkového šetření a z toho plynoucí výsledky. Další část je věnována názorům poskytovatelů na význam agroturismu. Jsou zde popsány jejich pozitiva a negativa. Poslední kapitola obsahuje shrnutí provedených analýz a návrhy na zlepšení konkrétního podnikatelského subjektů. V závěru je zhodnocen cíl práce a jeho přínos pro veřejnost.

Abstract

VESELA, Mariya. *Agrotourism in the Usti Region*. Cheb, 2017. 60 s. Bachelor Thesis. University of West Bohemia. Faculty of Economics.

Key words: agrotourism, ecotourism, rural tourism, environment, SWOT analysis

The submitted bachelor thesis deals with one of the forms of ecologically friendly tourism, specifically agrotourism. These and other forms are characterized in the first chapters. The following chapter deals with the Usti Region and its tourist areas. This is followed by the analysis of agro-tourism services in the region. The next chapter is devoted to the characteristics of the selected business entity and the SWOT analysis. The SWOT analysis is followed by an evaluation of the questionnaire survey and the resulting results. The next part is devoted to the opinions of providers on the importance of agrotourism. Their positives and negatives are described here. The last chapter contains a summary of the analyzes carried out and suggestions for improvement of specific entrepreneurial subjects. In conclusion, the aim of the thesis is evaluated and its contribution to the public.